Zatwierdzam

KOMENDANT GŁÓWNY
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

gen. brygadier Wiesław LEŚNIAKIEWICZ

ZASADY ORGANIZACJI RATOWNICTWA WODNEGO W KRAJOWYM SYSTEMIE RATOWNICZO-GAŚNICZYM

Warszawa, listopad 2012 r.

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ 1.....4

WPROWADZENIE

CZĘŚĆ 2.....8

ORGANIZACJA RATOWNICTWA WODNEGO W KSRG - ZAKRES PODSTAWOWY
- 2.1. Jednostki realizujące ratownictwo wodne w zakresie podstawowym.
- 2.2. Standard gotowości operacyjnej jednostek.
- 2.3. Zakres zadań ratownictwa wodnego w zakresie podstawowym.
- 2.4. Wymagania kwalifikacyjne strażaków i ratowników.
- 2.5. Minimalny standard wyposażenia jednostki.
- 2.6. Podstawowe zasady organizacyjne.
- 2.7. Wskazania w zakresie ćwiczeń oraz współdziałania ze SGRW-N.

CZĘŚĆ 3.....15

ORGANIZACJA RATOWNICTWA WODNEGO W KSRG - ZAKRES SPECJALISTYCZNY
- 3.1. Jednostki realizujące zadania w zakresie specjalistycznym.
- 3.2. Standard gotowości operacyjnej SGRW-N.
  - 3.2.A. Dla poziomu gotowości A
  - 3.2.B. Dla poziomu gotowości B
  - 3.2.C. Dla poziomu gotowości C
- 3.3. Zakres zadań ratownictwa wodnego w zakresie specjalistycznym.
  - 3.3.A. Dla poziomu gotowości A
  - 3.3.B. Dla poziomu gotowości B
  - 3.3.C. Dla poziomu gotowości C
- 3.4. Standard kwalifikacji i liczebności ratowników SGRW-N.
  - 3.4.A. Dla poziomu gotowości A
  - 3.4.B. Dla poziomu gotowości B
  - 3.4.C. Dla poziomu gotowości C
- 3.5. Standard wyposażenia minimalnego.
- 3.6. Podstawowe zasady organizacji i funkcjonowania.
  - 3.6.1. Zasady organizacji Specjalistycznych Grup Ratownictwa Wodno-Nurkowego
  - 3.6.2. Zasady dysponowania Specjalistycznych Grup Ratownictwa Wodno-Nurkowego

CZĘŚĆ 4.....30

ZADANIA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W ZAKRESIE WYPEŁNIANIA ROLI ORGANIZATORA KSRG W RATOWNICTWIE WODNYM

CZĘŚĆ 5.....32

OGÓLNE ZASADY BEZPIECZEŃSTWA PODCZAS ORGANIZOWANIA PRAC PODWODNYCH W ZAKRESIE RATOWNICTWA WODNEGO

5.1. Zasady bezpieczeństwa podczas organizowania działań ratownictwa wodnego w zakresie specjalistycznym
5.2. Dowodzenie działaniami ratownictwa wodnego w zakresie specjalistycznym oraz postępowanie w czasie wypadku nurkowego

CZĘŚĆ 6.....36

KRYTERIA NIEZBĘDNE DO WYPEŁNIENIA W PROCESIE WŁĄCZENIA JEDNOSTKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ REALIZUJĄCEJ RATOWNICTWO WODNE DO KSRG

6.1. Kryteria niezbędne do wypełnienia w procesie włączenia do KSRG jednostki ochrony przeciwpożarowej realizującej zadania ratownictwa wodnego w zakresie podstawowym
6.2. Kryteria niezbędne do wypełnienia w procesie włączenia do KSRG jednostki ochrony przeciwpożarowej realizującej zadania ratownictwa wodnego w zakresie specjalistycznym
6.3. Zakres porozumienia dotyczącego włączenia jednostki ochrony przeciwpożarowej do KSRG, w celu realizacji zadań ratownictwa wodnego

CZĘŚĆ 7.....38

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA I TRANSGRANICZNA W ZAKRESIE RATOWNICTWA WODNEGO

CZĘŚĆ 8.....39

ZESPÓŁ KOMENDANTA GŁÓWNEGO PSP DS. RATOWNICTWA WODNEGO

CZĘŚĆ 9.....40

ZADANIA WOJEWÓDZKIEGO KOORDYNATORA PSP DS. RATOWNICTWA WODNEGO

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW.....42

CZĘŚĆ 1

WPROWADZENIE

Ratownictwo wodne realizowane na wszelkiego rodzaju obszarach wodnych oraz obszarach objętych powodzią lub zalaniem, jak również na terenach zalodzonych polega na wykonywaniu czynności ratowniczych z zakresu ratownictwa medycznego, chemicznego, technicznego, wysokościowego lub gaszenia pożarów. Realizacja działań ratowniczych na obszarach wodnych może stanowić wstęp do uruchomienia działań humanitarnych lub ekologicznych.

Działania ratownicze na obszarach wodnych, zwane dalej „ratownictwem wodnym", które organizuje się i prowadzi w oparciu o przepisy ujęte w Załączniku Nr 1, realizuje się w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym, zwanym dalej „KSRG" w zakresie:

1. **podstawowym** – obejmującym czynności ratownicze wykonywane na powierzchni obszarów wodnych (zalodzonych), przez wszystkie jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej, a także przez inne jednostki ochrony przeciwpożarowej lub inne podmioty ratownicze deklarujące w gotowości operacyjnej zdolność do realizacji zadań według posiadanych możliwości organizacyjno–sprzętowych i wyszkolenia, w systemie całodobowym i całorocznym,
2. **specjalistycznym** – przez specjalistyczne grupy ratownictwa wodno–nurkowego Państwowej Straży Pożarnej i inne podmioty KSRG, których wyposażenie i wyszkolenie ratowników pozwala realizować w systemie całodobowym i całorocznym podstawowe i specjalistyczne czynności ratownicze na powierzchni oraz w toni lub na dnie obszaru wodnego.

Właściwe terytorialnie stanowiska kierowania PSP powiadamiają i dysponują do działań ratowniczych na obszarach wodnych jednostki ochrony przeciwpożarowej, jeśli we właściwych terytorialnie planach ratowniczych została uwzględniona ich gotowość do realizacji zadań ratownictwa wodnego. Potwierdzenie gotowości określonej w planach ratowniczych, powinno być realizowane przez właściwe terytorialnie stanowiska kierowania PSP w ramach bieżącej analizy.

Rozwój ratownictwa wodnego następować powinien w takim kierunku, aby zdolność do realizacji działań ratowniczych na poziomie podstawowym, stała się powszechna dla wszystkich jednostek KSRG. Istotne jest także, aby w sieci jednostek ochrony

przeciwpożarowej uwzględnić w planach rozwoju w szczególności te JRG PSP, OSP, ZSP, które aktualnie już realizują zadania ratownictwa wodnego oraz te, których siły i środki stacjonują w pobliżu obszarów wodnych o najwyższym poziomie zagrożenia tak, aby można było je doposażyć i wyszkolić w pierwszej kolejności na potrzeby ratownictwa według zalecanych standardów ujętych w niniejszych Zasadach.

W niniejszych Zasadach przyjęto następujące założenia i pojęcia, ilekroć jest mowa o:

1. strażakach, rozumie się przez to strażaków PSP, OSP, ZSP, ZSR i strażaków innych jednostek ochrony przeciwpożarowej;

2. ratownikach, rozumie się przez to ratowników innych podmiotów ratowniczych;

3. obszarach wodnych rozumie się przez to rzeki, jeziora, kanały, zbiorniki, cieki, obszary zalodzone, obszary objęte powodzią lub zalaniem albo inne obszary wodne oraz pas wód przybrzeżnych oraz morskich wód wewnętrznych;

4. uprawnieniach do kierowania jednostkami pływającymi rozumie się przez to uprawnienia sternika motorowodnego lub stermotorzysty;

5. obszarze chronionym jednostki lub specjalistycznej grupy ratownictwa wodno – nurkowego, rozumie się przez to zdefiniowaną strefę, niezależną od podziału administracyjnego, w której ta jednostka lub grupa podejmie działanie ratownicze w możliwie najkrótszym czasie;

6. czasie alarmowania, rozumie się przez to czas, który upłynął od momentu zaalarmowania do momentu osiągnięcia gotowości do wyjazdu zaalarmowanych zastępów;

7. niezwłocznym czasie alarmowania, rozumie się przez to:

   - w przypadku jednostki PSP – czas niezbędny wyłącznie na przygotowanie sprzętu i załogi dyżurującej w jednostce do wyjazdu,

   - w przypadku innej jednostki (w tym OSP) – czas niezbędny na przybycie strażaków lub ratowników do jednostki oraz przygotowanie sprzętu i załogi do wyjazdu;

8. czasie dojazdu do miejsca zdarzenia, rozumie się przez to czas, który upłynął od momentu wyjazdu do momentu przyjazdu na miejsce działań zaalarmowanych zastępów;

9. czasie podjęcia działań ratowniczych, rozumie się przez to czas, który upłynął od momentu zaalarmowania do momentu przyjazdu na miejsce działań zaalarmowanych zastępów;

10. szkoleniu kwalifikacyjnym rozumie się przez to szkolenie podstawowe i uzupełniające, a także szkolenie ukończone w Szkołach Aspirantów PSP oraz SGSP;

11. działania polegające na ewakuacji człowieka znajdującego się pod wodą, bez dostępu powietrza przez okres nie dłuższy niż 120 minut mają status działań ratowniczych. Działania prowadzone po przekroczeniu 120 min uznaje się za działania poszukiwawcze, nie wymagające trybu pilnego (natychmiastowego);

12. organizowanie i prowadzenie na obszarach wodnych działań, innych niż ratownicze, mających na celu wykonanie określonych zadań w ramach współdziałania z innymi służbami (np. działania poszukiwawcze), nie wymaga stosowania trybu pilnego (natychmiastowego);

13. umiejętność pływania sprawdza się poprzez ćwiczenia praktyczne pozwalające przepłynąć kandydatowi na strażaka lub ratownika w czasie 60 sekund na dystansie 50 metrów, z wyjątkiem kandydatów posiadających uprawnienia przewidziane dla podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wodnego;

14. do celów planistycznych należy przyjmować następujące parametry:

    - minimalny czas alarmowania dla jednostki PSP – 3 min,
    - minimalny czas alarmowania dla jednostki OSP – 10 min,
    - średnią prędkość poruszania się pojazdu ratowniczego po drogach krajowych i wojewódzkich – 60 km/h,
    - średnią prędkość poruszania się pojazdu ratowniczego po drogach powiatowych, gminnych i innych – 40 km/h,

- średnią prędkość przemieszczania się ratowników przy pomocy śmigłowca – 150 km/h,
- czas gotowości do startu śmigłowca – 30 min.

CZĘŚĆ 2

ORGANIZACJA RATOWNICTWA WODNEGO W KSRG

ZAKRES PODSTAWOWY

2.1. Jednostki realizujące ratownictwo wodne w zakresie podstawowym.

Ratownictwo wodne w zakresie podstawowym realizują:

1. wszystkie jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej (JRG PSP);
2. jednostki ochrony przeciwpożarowej, w szczególności jednostki OSP włączone do KSRG, które zadeklarowały w gotowości operacyjnej zdolność do realizacji tych zadań według posiadanych możliwości organizacyjno-sprzętowych i wyszkolenia;
3. inne podmioty ratownicze współpracujące z KSRG, które zadeklarowały w gotowości operacyjnej zdolność do realizacji tych zadań według posiadanych możliwości organizacyjno-sprzętowych i wyszkolenia.

Docelowo, zdolność do podjęcia działań ratownictwa wodnego w zakresie podstawowym powinny posiadać wszystkie jednostki KSRG.

2.2. Standard gotowości operacyjnej jednostek.

Gotowość operacyjną określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt.2.3, przez co najmniej 6 ratowników w tym co najmniej 2 o kwalifikacjach określonych w pkt.2.4, wyposażony w sprzęt o standardzie określonym w pkt.2.5, przy zachowaniu **niezwłocznego** czasu alarmowania.

2.3. Zakres zadań ratownictwa wodnego w zakresie podstawowym.

W zakresie podstawowym czynności ratownicze obejmują, w szczególności:

1. rozpoznanie i ocena zagrożenia dla:
   a) życia i zdrowia,
   b) środowiska i mienia.

2. niesienie pomocy tonącym (w tym na akwenach zalodzonych), poprzez dotarcie do poszkodowanych lub zagrożonych ludzi oraz udzielenie im kwalifikowanej pierwszej pomocy, a także przekazanie poza strefę zagrożenia - poszkodowanych zespołom Państwowego Ratownictwa Medycznego;
3. ratowanie życia ludzi na wodach powodziowych, poprzez dotarcie do poszkodowanych lub zagrożonych osób oraz udzielenie im kwalifikowanej pierwszej pomocy i ewakuację poza strefę zagrożenia;
4. zabezpieczenie działań ratowniczych na lodzie oraz innym obszarze wodnym, z uwzględnieniem asekuracji ratowników podczas działań ratowniczych prowadzonych bezpośrednio na wodzie (lodzie) oraz w jego sąsiedztwie (brzegu);
5. ewakuację ludzi z terenów zalanych, kry lodowej, obszaru wodnego, łodzi, pojazdów lub obiektów i urządzeń hydrotechnicznych;
6. ewakuację zwierząt;
7. likwidację lub ograniczenie nagłych zagrożeń wywołanych przez substancje niebezpieczne lub inne czynniki szkodliwe dla środowiska wodnego;
8. współdziałanie z innymi podmiotami KSRG realizującymi podstawowe i specjalistyczne czynności ratownicze;
9. współdziałanie z WOPR jak również z innymi podmiotami uprawnionymi do wykonywania ratownictwa wodnego;

2.4. Wymagania kwalifikacyjne strażaków i ratowników.

1. Działania ratownictwa wodnego w zakresie podstawowym prowadzą strażacy posiadający umiejętności w zakresie ratownictwa wodnego i powodziowego nabyte w ramach szkolenia kwalifikacyjnego i utrwalane w ramach doskonalenia zawodowego.
2. Strażacy PSP, którzy nie mieli możliwości uzyskania w ramach szkoleń kwalifikacyjnych i doskonalenia zawodowego umiejętności w zakresie ratownictwa wodnego i powodziowego, winni je pozyskać w ramach szkolenia uzupełniającego.
3. Członkowie jednostek OSP deklarujący gotowość do realizacji zadań ratownictwa wodnego, powinni nabyć umiejętności w zakresie ratownictwa wodnego i powodziowego w ramach systemu szkolenia członków OSP biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych, z wyjątkiem tych strażaków – ochotników OSP, którzy posiadają już kwalifikacje nabyte w procesie szkolenia organizowanego przez Wodne Ochotnicze

Pogotowie Ratunkowe, Morską Służbę Poszukiwawczo-Ratowniczą, Państwową Straż Pożarną.

4. Ratownicy innych podmiotów posiadający kwalifikacje nabyte w procesie szkolenia organizowanego przez Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Morską Służbę Poszukiwawczo-Ratowniczą, Państwową Straż Pożarną.
5. Doskonalenie zawodowe umiejętności ratownictwa wodnego powinno uwzględniać zakres:
   a) ratownictwa lodowego,
   b) ratownictwa na rzekach górskich i wodach szybkopłynących,
   c) ratownictwa w czasie powodzi,
   d) sterowania łodziami z napędem silnikowym adekwatnie do wymagań związanych z parametrami łodzi dostosowanej do rodzaju akwenu (dotyczy szkolenia dla podmiotów KSRG posiadających jednostki pływające z napędem silnikowym).
6. Szkolenia powinny zapewnić uzyskanie kwalifikacji sternika motorowodnego w liczbie niezbędnej do zachowania ciągłości działań ratowniczych. Natomiast wśród szkoleń dodatkowych przewidzieć należy kwalifikacje stermotorzysty, jeśli w obszarach chronionych lub w ramach organizacji odwodów operacyjnych przewiduje się realizację zadań na obszarach posiadających szlaki wodne.
7. Szkolenia powinny zapewnić uzyskanie kwalifikacji do prowadzenia czynności z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy w liczbie niezbędnej do zachowania ciągłości działań ratowniczych.
8. Wskazania do uzupełniających programów szkoleń i organizacji doskonalenia zawodowego zawarto w Załączniku Nr 7.
9. Każdy kandydat przyjmowany do służby lub deklarujący w ramach wolontariatu zdolność do wykonywania zadań ratownictwa wodnego musi posiadać umiejętność pływania. Przyjęcie kandydata do służby w PSP powinno uwzględniać sprawdzenie jego umiejętności pływania zgodnie z zasadami określonymi we Wprowadzeniu pkt. 13.

2.5. Minimalny standard wyposażenia jednostki.

1. Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt i środki techniczne do ratownictwa wodnego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych zawarto w Załączniku Nr 2.
2. Wyposażenie indywidualne powinno zostać zapewnione dla co najmniej 2 ratowników w zastępie.
3. Pojazd zastępu realizującego zadania ratownictwa wodnego w zakresie podstawowym, powinien mieć możliwość holowania przyczepy z łodzią ratowniczą.
4. Dostępność łodzi ratowniczej, jej rodzaju i wyposażenia powinny być adekwatne do specyfiki obszaru chronionego a także do zadań przewidzianych do realizacji w ramach odwodów operacyjnych.
5. Należy rozważyć doposażenie jednostek pływających lub pojazdów zastępów realizujących zadania ratownictwa wodnego w zakresie podstawowym w małe butle ze zintegrowanym automatem oddechowym wykorzystywane jako awaryjne źródło powietrza tzw. butle ucieczkowe.

2.6. Podstawowe zasady organizacyjne.

1. Ratownictwo wodne w zakresie podstawowym w KSRG organizuje właściwy terytorialnie komendant powiatowy lub miejski PSP, uwzględniając współpracę z WOPR zgodnie z Porozumieniem, o którym mowa w Załączniku Nr 1 pkt. 22 oraz OSP, a także innymi podmiotami ratowniczymi i służbami zobowiązanymi do prowadzenia działań ratowniczych na obszarach wodnych.
2. Proces organizacji ratownictwa wodnego w zakresie podstawowym powinien być poprzedzony analizą zagrożeń w obszarze chronionym, o której mowa w Załączniku Nr 1 rozporządzenia MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji KSRG, uwzględniającą specyfikę obszarów wodnych, w szczególności:
   a) wód szybkopłynących lub rzek górskich,
   b) jezior, rzek i kanałów,
   c) zbiorników przemysłowych,
   d) obszarów objętych ryzykiem powodzi,

e) obszarów zalodzonych,

f) obszarów morskich.

3. Priorytety organizacyjne ratownictwa wodnego w zakresie podstawowym, w tym szkoleniowe, powinny dotyczyć gmin z 3 - 5 poziomem (stopniem) zagrożenia obszarów wodnych, wynikającym z analizy zagrożeń, jak również wobec tych obszarów wodnych, dla których prawdopodobieństwo interwencji jednostki ochrony przeciwpożarowej jest wysokie.

4. Organizacja ratownictwa wodnego powinna uwzględniać konieczność podjęcia działań na wszelkich obszarach wodnych w obszarze chronionym.
5. Aktualną sieć, organizację oraz zasady dysponowania jednostek przygotowanych do podjęcia działań ratownictwa wodnego powinny zawierać plany ratownicze powiatu.
6. Dla każdej jednostki przygotowanej do podjęcia działań ratownictwa wodnego ustala się obszar chroniony, zdefiniowany jako strefa, w której ta jednostka podejmie działanie ratownicze nominalnie w najkrótszym czasie.
7. Docelowa sieć i plan rozwoju jednostek przygotowanych do ratownictwa wodnego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych (Załącznik Nr 4), powinny zostać zawarte w powiatowym planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego.
8. Planowana liczba i rozmieszczenie jednostek zdolnych do podjęcia działań ratownictwa wodnego w zakresie podstawowym na terenie powiatu powinna uwzględniać:
   a) stopień zagrożenia poszczególnych gmin w powiecie określony w analizie zagrożeń, o której mowa w Załączniku Nr 1 do rozporządzenia MSWiA z dnia 18 lutego 2011r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji KSRG,
   b) rozkład terytorialny zdarzeń wymagających podjęcia działań ratownictwa wodnego w ostatnich 10 latach,
   c) lokalizację oraz gotowość operacyjną specjalistycznych grup ratownictwa wodno-nurkowego KSRG,
   d) lokalizację oraz gotowość operacyjną innych podmiotów ratowniczych, w szczególności WOPR i MSPiR,
   e) zasięgi obszarów chronionych takich samych jednostek w sąsiednich powiatach,
   f) zdolność do podjęcia działań ratowniczych w zakresie podstawowym na terytorium powiatu, obejmującym co najmniej:
      - 80 % populacji zamieszkałej w powiecie,

- 80 % powierzchni całkowitej powiatu,

maksymalnie w czasie:

- 15 min dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia,
- 20 min dla powiatów średniego poziomu zagrożenia,
- 25 min dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia

z prawdopodobieństwem co najmniej 80 %.

9. Plany ratownicze powiatów oraz powiatowe plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego powinny uwzględniać potencjał ratowniczy innych powiatów i muszą być uzgodnione z właściwym komendantem wojewódzkim PSP.

10. Dysponowanie do działań w zakresie ratownictwa wodnego powinno uwzględniać następującą zasadę:

w przypadku <u>nagłego zagrożenia życia</u> w pierwszej kolejności następuje dysponowanie wg obszaru chronionego 2 zastępów ratowniczych zdolnych do realizacji zadań w zakresie podstawowym oraz – za pośrednictwem WSKR - SGRW-N o co najmniej poziomie gotowości A, dla której miejsce zdarzenia leży w jej obszarze chronionym, takim dostępnym środkiem transportu (w tym śmigłowcem), który umożliwi najszybsze dotarcie do miejsca zdarzenia, a ponadto w uzasadnionych przypadkach powiadomienie Policji, WOPR i ew. innych podmiotów współdziałających z KSRG w zakresie ratownictwa wodnego.

* podczas przyjmowania zgłoszenia dotyczącego wywrócenia się jednostki pływającej, należy precyzyjnie ustalić między innymi lokalizację zdarzenia, rodzaj jednostki pływającej, rodzaj akwenu oraz liczbę osób poszkodowanych a w szczególności czy są osoby uwięzione wewnątrz konstrukcji.

2.7. Wskazania w zakresie ćwiczeń oraz współdziałania ze SGRW-N.

1. Ćwiczenia lub inne formy doskonalenia zawodowego na terenie województwa należy prowadzić cyklicznie:

a) z podmiotami ratowniczymi włączonymi i współdziałającymi z KSRG w zakresie ratownictwa wodnego, działającymi na terenie województwa raz w roku,

b) ze SGRW-N raz na dwa lata.

2. W trakcie ćwiczeń należy uwzględnić wskazania zawarte w Załączniku Nr 7.
3. Współdziałanie ze SGRW-N w zależności od sytuacji obejmuje:
   a) zabezpieczenie terenu działań,
   b) udzielenie informacji nt. specyfiki terenu, głębokości zbiorników wodnych itp.,
   c) zapewnienie wsparcia logistycznego działań (np. w miarę możliwości łodzi, ogrzewanego namiotu socjalnego itp.)

CZĘŚĆ 3

ORGANIZACJA RATOWNICTWA WODNEGO W KSRG

ZAKRES SPECJALISTYCZNY

3.1. Jednostki realizujące zadania w zakresie specjalistycznym.

Ratownictwo wodne w zakresie specjalistycznym w KSRG realizują

Specjalistyczne Grupy Ratownictwa Wodno-Nurkowego, w skrócie „**SGRW-N**" uwzględnione w wojewódzkich planach rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, organizowane przez właściwych kierowników jednostek włączonych do KSRG, a także innych podmiotów ratowniczych, które zadeklarowały gotowość operacyjną do realizacji zadań SGRW-N oraz spełniają poniższe standardy gotowości, wyszkolenia i wyposażenia.

W zależności od możliwości realizowania zadań ratowniczych, liczebności dostępnych ratowników i ich kwalifikacji oraz wyposażenia technicznego, SGRW-N utrzymują gotowość operacyjną poziomu A lub B lub C.

Utrzymywanie gotowości określonego poziomu wymaga spełnienia wszystkich standardów w zakresie: realizowanych zadań ratowniczych, liczebności dostępnych ratowników i ich kwalifikacji oraz wyposażenia technicznego, określonych dla danego poziomu. W przypadku pojedynczych braków w wyposażeniu technicznym decyzję o zadeklarowaniu odpowiedniego poziomu gotowości podejmuje dowódca grupy, mając na względzie możliwość bezpiecznego wykonywania zadań dla określonego poziomu gotowości.

3.2. Standard gotowości operacyjnej SGRW-N.

3.2.A. Dla poziomu gotowości A:

Gotowość operacyjną poziomu A określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt.3.3.A, przez co najmniej 2 ratowników o minimalnych kwalifikacjach określonych w pkt.3.4.A, wyposażonych w sprzęt o standardzie określonym w pkt.3.5., przy zachowaniu **niezwłocznego** czasu alarmowania.

3.2.B. Dla poziomu gotowości B:

Gotowość operacyjną poziomu B określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt.3.3.B, przez co najmniej 3 ratowników o minimalnych kwalifikacjach określonych w pkt.3.4.B, wyposażonych w sprzęt o standardzie określonym w pkt.3.5., przy zachowaniu **niezwłocznego** czasu alarmowania.

3.2.C. Dla poziomu gotowości C:

Gotowość operacyjną poziomu C określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt.3.3.C, przez co najmniej 5 ratowników o minimalnych kwalifikacjach określonych w pkt.3.4.C, wyposażonych w sprzęt o standardzie określonym w pkt.3.5., przy zachowaniu czasu alarmowania **nie dłuższym niż 60 minut**.

3.3. Zakres zadań ratownictwa wodnego w zakresie specjalistycznym.

W zakresie specjalistycznym czynności ratownicze obejmują, w szczególności:

3.3.A. Dla poziomu gotowości A:

1. Zadania określone dla ratownictwa wodnego w zakresie podstawowym.
2. Ratowanie życia i zdrowia na obszarach wodnych, w szczególności poprzez wykonywanie prac podwodnych i stosowanie technik:

a) ratownictwa wodnego polegających na:

- niesieniu pomocy tonącym, poprzez dotarcie do zagrożonych lub poszkodowanych osób, wraz z udzieleniem im kwalifikowanej pierwszej pomocy, i ewakuację poza strefę zagrożenia;
- niesieniu pomocy poszkodowanym w wypadkach komunikacyjnych (nagłych zdarzeniach) na wodzie, w przerębli lodowej i pod wodą, poprzez dotarcie do zagrożonych lub poszkodowanych osób, wraz z udzieleniem im kwalifikowanej pierwszej pomocy, i ewakuację z pojazdu, łodzi lub obiektu poza strefę zagrożenia;

b) ratownictwa lodowego polegającego na:

- niesieniu pomocy ludziom znajdującym się pod lodem lub na lodzie (krze), poprzez dotarcie do zagrożonych lub poszkodowanych osób, wraz z udzieleniem im kwalifikowanej pierwszej pomocy, i ewakuację poza strefę zagrożenia;

3.3.B. Dla poziomu gotowości B:

1. Zadania określone dla ratownictwa wodnego w zakresie podstawowym.
2. Zadania określone dla ratownictwa wodnego w zakresie specjalistycznym poziomu gotowości A.
3. Wsparcie działań SGRW-N poziomu gotowości A.
4. Samodzielne wykonanie działań z zakresu ratownictwa technicznego, związanego z ratowaniem środowiska wodnego.
5. Wykonywanie krótkotrwałych działań poszukiwawczych we współdziałaniu z innymi podmiotami.

3.3.C. Dla poziomu gotowości C:

1. Zadania określone dla ratownictwa wodnego w zakresie podstawowym.
2. Zadania określone dla ratownictwa wodnego w zakresie specjalistycznym poziomu gotowości A i B.
3. Wsparcie działań SGRW-N poziomu gotowości A i B.
4. Ratowanie mienia i środowiska wodnego poprzez stosowanie technik i czynności ratowniczych z zakresu ratownictwa technicznego i chemicznego prowadzonych pod wodą, w tym w wodach skażonych lub na obszarach objętych powodzią.
5. Wydobywanie obiektów z dna, jeśli mogą powodować zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego oraz dla środowiska wodnego.
6. Wykonywanie działań poszukiwawczych we współdziałaniu z innymi podmiotami, w tym z wykorzystaniem podwodnych technik przyrządowych, w zależności od możliwości sprzętowych i głębokości akwenu.

3.4. Standard kwalifikacji i liczebności ratowników SGRW-N.

Ratownictwo wodne w zakresie specjalistycznym prowadzą:

1. Strażacy PSP, którzy posiadają następujące kwalifikacje w rozumieniu przepisów o wykonywaniu prac podwodnych:
   a) młodszych nurków - przy wykonywaniu prac podwodnych w zakresie ratowania życia i działań poszukiwawczych do 20 m głębokości,
   b) nurków - przy wykonywaniu prac podwodnych w zakresie ratowania życia i działań poszukiwawczych do 30 m głębokości oraz przyrządowych technik poszukiwawczych, ratownictwa technicznego, ratownictwa chemicznego i ekologicznego w ramach technik podstawowych,
   c) nurków instruktorów – przy wykonywaniu prac podwodnych w zakresie ratowania życia i działań poszukiwawczych do 50 m głębokości oraz przyrządowych technik poszukiwawczych, ratownictwa technicznego, ratownictwa chemicznego i ekologicznego w ramach technik podstawowych a także przy kierowaniu pracami podwodnymi i prowadzeniu szkolenia z zakresu ratownictwa wodnego,
   d) kierującego pracami podwodnymi – przy wykonywaniu prac podwodnych w zakresie ratowania życia i działań poszukiwawczych do 30 m głębokości oraz przyrządowych technik poszukiwawczych, ratownictwa technicznego, ratownictwa chemicznego i ekologicznego w ramach technik podstawowych a także przy kierowaniu pracami podwodnymi;

2. Ratownicy innych jednostek KSRG oraz innych podmiotów ratowniczych, spełniających wymogi określone w ustawie o wykonywaniu prac podwodnych (Dz.U. z 2003 r., nr 199 poz. 1936 z późn. zmianami) którzy posiadają następujące kwalifikacje w rozumieniu przepisów o wykonywaniu prac podwodnych:
   a) nurków III klasy – w zakresie wykonywania prac podwodnych na małych głębokościach (do 20 m),
   b) nurków II klasy – w zakresie wykonywania prac podwodnych na średnich (od 20 do 50 m) i małych (do 20 m) głębokościach,
   c) nurków I klasy - w zakresie wykonywania głębinowych prac podwodnych (od 50m) oraz prac podwodnych na średnich (od 20 do 50m) i małych (do 20 m) głębokościach,

d) nurków saturowanych – w zakresie wykonywania bez ograniczeń wszystkich prac podwodnych,
e) kierowników prac podwodnych II klasy – w zakresie wykonywania prac podwodnych na średnich (od 20 do 50 m) i małych (do 20 m) głębokościach oraz w zakresie kierowania pracami podwodnymi na średnich i małych głębokościach,
f) kierowników prac podwodnych I klasy - w zakresie wykonywania prac podwodnych na średnich (od 20 do 50 m) i małych (do 20 m) głębokościach oraz w zakresie kierowania bez ograniczeń wszystkimi pracami podwodnymi.

3. Pozostali strażacy i ratownicy KSRG, którzy posiadają następujące kwalifikacje i aktualne uprawnienia:
   a) sternika motorowodnego, a jeśli w ich obszarze chronionym lub w ramach udziału w odwodzie, występują drogi żeglugi śródlądowej - także dodatkowo stermotorzysty - przy wykonywaniu prac związanych z obsługą środków transportu wodnego,
   b) do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiącego wyposażenie grupy, (w tym w szczególności do napełniania i obsługi zbiorników ciśnieniowych) w zakresie pragmatyki KSRG – przy wykonywaniu prac związanych z obsługą tego sprzętu w ramach ratownictwa wodnego,
   c) do prowadzenia czynności ratowniczych w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy,
   d) umiejętności w zakresie ratownictwa wodnego i powodziowego nabyte w ramach szkolenia kwalifikacyjnego i utrwalane w ramach doskonalenia zawodowego przy wykonywaniu działań ratownictwa wodnego w zakresie podstawowym.

Strażacy i ratownicy KSRG kwalifikacje nabywają w ramach szkolenia kwalifikacyjnego PSP, szkolenia członków OSP oraz w ramach kursów i szkoleń specjalistycznych z zakresu wykonywania prac podwodnych i innych działań ratownictwa wodnego organizowanych przez szkoły i ośrodki szkolenia PSP a także inne ośrodki szkoleniowe w zakresie szkolenia specjalistycznego.

3.4.A. Dla poziomu gotowości A:

SGRW-N poziomu gotowości A powinna:

składać się z co najmniej 13 strażaków lub ratowników oraz dowódcy, w tym co najmniej:

a) 12 ratowników o kwalifikacjach co najmniej młodszego nurka lub nurka III klasy z uprawnieniami sternika motorowodnego lub stermotorzysty oraz przygotowanych dodatkowo w zakresie wykorzystania środków transportu lotniczego (w tym śmigłowców) do przemieszczania członków grupy,
b) 1 o kwalifikacjach kierującego pracami podwodnymi lub kierownika prac podwodnych II lub I klasy, *(kierujący pracami podwodnymi wchodzi w skład SGRW-N poziomu gotowości A w celu umożliwienia przeprowadzania bezpiecznego doskonalenia zawodowego w zakresie nurkowania)*

Wymienieni powyżej strażacy lub ratownicy muszą jednocześnie posiadać następujące uprawnienia:

c) 12 uprawnienia z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,
d) 6 uprawnienia do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy,

i być tak zorganizowana aby:

zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w pkt.3.2.A przez co najmniej 2 strażaków lub ratowników, w tym co najmniej:

a) 2 ratowników o kwalifikacjach co najmniej młodszego nurka lub nurka III klasy z uprawnieniami sternika motorowodnego lub stermotorzysty oraz przygotowanych dodatkowo w zakresie wykorzystania środków transportu lotniczego (w tym śmigłowców) do przemieszczania członków grupy,
b) 2 ratowników z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,
c) 1 z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy.

3.4.B. Dla poziomu gotowości B:

SGRW-N poziomu gotowości B powinna:

składać się z co najmniej 18 strażaków lub ratowników oraz dowódcy, w tym co najmniej:

a) 12 o kwalifikacjach co najmniej młodszego nurka lub nurka III klasy,
b) 6 o kwalifikacjach kierującego pracami podwodnymi lub kierownika prac podwodnych II lub I klasy,

Wymienieni powyżej strażacy lub ratownicy muszą jednocześnie posiadać następujące uprawnienia:

c) 6 kwalifikacje sternika motorowodnego lub stermotorzysty,
d) 12 uprawnienia z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,
e) 6 uprawnienia do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy,

i być tak zorganizowana aby:

zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w pkt.3.2.B przez co najmniej 3 strażaków lub ratowników, w tym co najmniej:

a) 2 młodszych nurków lub 2 nurków III klasy,
b) 1 z uprawnieniami kierującego pracami podwodnymi lub kierownika prac podwodnych II lub I klasy,
c) 1 sternika motorowodnego lub stermotorzystę,
d) 2 ratowników z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,
e) 1 z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy.

Skład grupy powinni uzupełniać strażacy lub ratownicy obsługujący sprzęt logistyczny i pomocniczy.

3.4.C. Dla poziomu gotowości C:

SGRW-N poziomu gotowości C powinna:

składać się z co najmniej 30 strażaków lub ratowników oraz dowódcy, w tym co najmniej:

a) 12 o kwalifikacjach co najmniej młodszego nurka lub nurka III klasy,
b) 12 o kwalifikacjach co najmniej nurka lub nurka II klasy,
c) 6 o kwalifikacjach kierującego pracami podwodnymi lub kierownika prac podwodnych II lub I klasy,

wymienieni powyżej strażacy lub ratownicy muszą jednocześnie posiadać następujące uprawnienia:

d) 6 kwalifikacje sternika motorowodnego lub stermotorzysty,
e) 12 uprawnienia z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,
f) 6 uprawnienia do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy,

i być tak zorganizowana aby:

zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w pkt.3.2.C przez co najmniej 5 strażaków lub ratowników, w tym co najmniej:

a) 2 młodszych nurków lub 2 nurków III klasy,
b) 2 nurków lub nurków II klasy,
c) 1 z uprawnieniami kierującego pracami podwodnymi lub kierownika prac podwodnych II lub I klasy,
d) 1 sternika motorowodnego lub stermotorzystę,
e) 2 ratowników z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,
f) 1 z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy.

Skład grupy powinni uzupełniać strażacy lub ratownicy obsługujący sprzęt logistyczny i pomocniczy.

Jeżeli liczba ratowników w grupie jest wystarczająca do spełnienia warunków gotowości operacyjnej, grupa nie musi spełniać warunku liczebności minimalnej.

3.5. Standard wyposażenia minimalnego.

1. Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa wodnego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych zawarto w Załączniku Nr 3.
2. Niezależnie od poziomu gotowości w skład grupy powinni być włączeni strażacy lub ratownicy, przewidziani do uczestniczenia w szkoleniach mających na celu uzyskanie wymaganych kwalifikacji umożliwiających prowadzenie działań specjalistycznych. Strażacy ci uprawnieni byliby do udziału w działaniach podstawowych w zakresie zgodnym z posiadanym wyszkoleniem na tym poziomie oraz mieli prawo do szkoleń i ćwiczeń na poziomie specjalistycznym, przygotowujących do udziału w szkoleniach mających na celu uzyskanie wymaganych kwalifikacji umożliwiających prowadzenie działań specjalistycznych

3.6. Podstawowe zasady organizacji i funkcjonowania.

3.6.1. Zasady organizacji Specjalistycznych Grup Ratownictwa Wodno-Nurkowego

1. Ratownictwo wodne w zakresie specjalistycznym w KSRG organizuje właściwy terytorialnie komendant wojewódzki PSP, uwzględniając współpracę z WOPR zgodnie z Porozumieniem, o którym mowa w Załączniku Nr 1 pkt. 22 a także innymi podmiotami ratowniczymi i służbami zobowiązanymi do prowadzenia działań ratowniczych na obszarach wodnych.
2. Proces organizacji ratownictwa wodnego w zakresie specjalistycznym na terenie województwa powinien być poprzedzony analizą zagrożeń w obszarze chronionym, o której mowa w Załączniku Nr 1 rozporządzenia MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji KSRG, uwzględniającą specyfikę obszarów wodnych, w szczególności:
   a) wód szybkopłynących lub rzek górskich,
   b) jezior, rzek i kanałów,
   c) zbiorników przemysłowych,
   d) obszarów objętych ryzykiem powodzi,
   e) obszarów zalodzonych,
   f) obszarów morskich.

3. Priorytety organizacyjne ratownictwa wodnego w zakresie specjalistycznym, w tym szkoleniowe, powinny dotyczyć gmin i powiatów z 4 i 5 poziomem (stopniem) zagrożenia obszarów wodnych, wynikającym z analizy zagrożeń, jak również wobec tych obszarów wodnych, dla których prawdopodobieństwo interwencji jednostki ochrony przeciwpożarowej jest wysokie.
4. Docelowa sieć i plan rozwoju jednostek przygotowanych do ratownictwa wodnego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych (Załącznik Nr 5), powinny zostać zawarte w wojewódzkim planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, utworzonym przez właściwego komendanta wojewódzkiego PSP i uzgodnionego z Komendantem Głównym PSP.
5. Planowana liczba i rozmieszczenie SGRW-N zdolnych do podjęcia działań ratownictwa wodnego w zakresie specjalistycznym na terenie województwa, powinny uwzględniać:
   a) stopień zagrożenia poszczególnych gmin w powiecie określony w analizie zagrożeń, o której mowa w Załączniku Nr 1 do rozporządzenia MSWiA z dnia 18 lutego 2011r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji KSRG,
   b) rozkład terytorialny zdarzeń wymagających podjęcia działań ratownictwa wodnego w ostatnich 10 latach,
   c) lokalizację, gotowość operacyjną oraz zasięgi obszarów chronionych innych specjalistycznych grup ratownictwa wodno-nurkowego KSRG w sąsiednich województwach,
   d) lokalizację oraz gotowość operacyjną innych podmiotów ratowniczych, w szczególności WOPR i MSPiR,
   e) zdolność do podjęcia działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym na terytorium województwa, obejmującym co najmniej:
      - 80 % populacji zamieszkałej w województwie,
      - 80 % powierzchni zurbanizowanej województwa,

      dla poziomu gotowości A - maksymalnie w czasie:
      - 45 min dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia
      - 90 min dla powiatów średniego poziomu zagrożenia
      - 120 min dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia

      dla poziomu gotowości B - maksymalnie w czasie:
      - 90 min dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia
      - 120 min dla powiatów średniego poziomu zagrożenia

- 120 min dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia

dla poziomu gotowości C - maksymalnie w czasie:

- 180 min dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia
- 180 min dla powiatów średniego poziomu zagrożenia
- 180 min dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia

z prawdopodobieństwem co najmniej 80 %.

6. Aktualną sieć, organizację oraz zasady dysponowania jednostek przygotowanych do podjęcia działań ratownictwa wodnego powinny zawierać wojewódzki i powiatowe plany ratownicze.

7. SGRW-N tworzą w drodze Rozkazu i utrzymują właściwi kierownicy jednostek włączonych do KSRG lub innych podmiotów, na podstawie wojewódzkiego planu rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego.

8. W przypadku SGRW-N działających na bazie kilku jednostek organizacyjnych PSP, grupę tworzy komendant wojewódzki PSP.

9. Właściwy komendant wojewódzki PSP uczestniczy w procesie tworzenia i utrzymania gotowości SGRW-N utworzonych na bazie jednostek włączonych do KSRG oraz podejmuje działania zapewniające właściwe wyposażenie i wyszkolenie członków tych grup.

10. SGRW-N (poziom gotowości B, C) może zostać utworzona na bazie kilku jednostek włączonych do KSRG.

11. Każda SGRW-N na terenie województwa ma określony w szczególności:

    a) plan organizacyjny oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej,

    b) zbiór analiz posiadających zestawienie najważniejszych parametrów dotyczących specyfiki chronionych obszarów wodnych,

    c) obszar chroniony zdefiniowany jako strefa, w której ta SGRW-N podejmie działanie ratownicze w najkrótszym czasie, uzgodniony z właściwymi komendantami powiatowymi i wojewódzkimi PSP,

d) zbiór zasad współdziałania z podmiotami KSRG w zakresie podstawowym, jak również z Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym oraz z podmiotami ratowniczymi i służbami zobowiązanymi do działań ratowniczych na obszarach wodnych,

e) plan współdziałania z jednostkami wykorzystującymi lotnicze i wodne środki transportowe,

f) system pełnienia służby (dyżurów) dla właściwych poziomów gotowości.

12. Plan organizacyjny oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej SGRW-N winien zawierać w szczególności:

a) miejsce stacjonowania (rejon koncentracji) i strukturę organizacyjną danej SGRWN, pozwalające na jej dysponowanie i realizację działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym,

b) 3-letni harmonogram szkoleń, w oparciu o wymogi kwalifikacyjne przyjęte w KSRG,

c) harmonogram zakupów i utrzymania sprzętu ratowniczego na poszczególnych etapach budowy danej SGRW-N wraz ze wskazaniem koordynatora tego przedsięwzięcia, a także źródeł finansowania,

d) szczegółowe zasady alarmowania i dysponowania grupy a jeśli to konieczne, szczegółowe warunki podejmowania działań ratowniczych,

e) przygotowanie rocznego planu doskonalenia SGRW-N, stanowiącego element planu doskonalenia jednostki ochrony przeciwpożarowej w strukturze, w której ta grupa funkcjonuje (szkolenie doskonalące na poziomie specjalistycznym realizowane jest między innymi w formie 10-dniowych zgrupowań minimum raz w roku),

f) dokumentację włączenia SGRW-N do KSRG – w przypadku, gdy SGRW-N należy do jednostki ochrony przeciwpożarowej spoza PSP,

g) wykaz członków grupy z ich kwalifikacjami i uprawnieniami,

h) wykaz sprzętu wymagającego legalizacji i okresowych przeglądów,

Plan organizacyjny oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej SGRW-N musi być uzgodniony z właściwymi komendantami powiatowymi / miejskimi PSP tworzącymi SGRW-N.

13. Właściwy dla miejsca stacjonowania SGRW-N komendant wojewódzki, w procesie tworzenia grupy:
    a) wyznacza dowódcę SGRW-N na wniosek komendanta powiatowego tworzącego grupę,
    b) wyznacza termin wprowadzenia SGRW-N do podziału bojowego i uruchomienia jej funkcjonowania w KSRG oraz realizowania działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym,
    c) ustala zasady monitorowania gotowości operacyjnej SGRW-N,
    d) zapewnia aktualizację wojewódzkiego i powiatowych planów ratowniczych, w szczególności w zakresie zasad dysponowania do działań sił i środków KSRG oraz jednostek ochrony przeciwpożarowej,
    e) zapewnia aktualizację dokumentacji organizacji odwodu operacyjnego,
    f) może wnioskować do Komendanta Głównego PSP o włączenie SGRW-N do działań poza granicami kraju.
14. Przykładowe schematy organizacyjne SGRWN zawarto w Załączniku Nr 6.
15. Komendant Główny PSP może na wniosek Komendanta Wojewódzkiego PSP w uzasadnionych przypadkach wyrazić zgodę na odstępstwo od zasad organizacji Specjalistycznych Grup Ratownictwa Wodno-Nurkowego.

3.6.2. Zasady dysponowania Specjalistycznych Grup Ratownictwa Wodno-Nurkowego

1. W zakresie specjalistycznym ratownictwa wodnego ratowanie życia stanowi priorytet w organizacji prac podwodnych.

2. Właściwe terytorialnie stanowiska kierowania PSP wszystkich szczebli codziennie analizują gotowość operacyjną SGRW-N w województwie oraz miejsca ich stacjonowania i obszary chronione.
3. SGRW-N zobligowana jest do podjęcia interwencji niezwłocznie po zadysponowaniu i przybyciu na miejsce zdarzenia zgodnie z utrzymywanym poziomem gotowości.
4. Dowodzący działaniami ratowniczymi SGRW-N każdorazowo określa jej skład potrzebny do wykonania zadania.
5. Dowodzący działaniami ratowniczymi SGRW-N może każdorazowo powiększyć jej skład potrzebny do wykonania zadań lub polecić zadysponowanie kolejnej grupy.
6. W procesie dysponowania SGRW-N do ratowania życia ludzi należy, w zależności od miejsca zdarzenia i specyfiki obszaru chronionego, dotyczącej w szczególności czasu dotarcia do poszkodowanych lub zagrożonych, uwzględnić najszybszy transport (w tym lotniczy, kołowy, wodny).
7. W uzasadnionych przypadkach, jednocześnie z dysponowaniem grupy poziomu gotowości A lub B, powinno odbywać się dysponowanie najbliżej stacjonującego od miejsca zdarzenia GBARt.
8. Na terenie własnego powiatu SGRW-N dysponowana jest przez stanowisko kierowania komendanta powiatowego/miejskiego, natomiast w przypadku dysponowania do zdarzenia poza własny powiat, w tym w granicach własnego obszaru chronionego, przez stanowisko kierowania komendanta wojewódzkiego PSP.
9. W przypadku nagłego zagrożenia życia w pierwszej kolejności następuje dysponowanie wg obszaru chronionego 2 zastępów ratowniczych zdolnych do realizacji zadań w zakresie podstawowym oraz – za pośrednictwem WSKR - SGRW-N o co najmniej poziomie gotowości A, dla której miejsce zdarzenia leży w jej obszarze chronionym, takim dostępnym środkiem transportu (w tym śmigłowcem), który umożliwi najszybsze dotarcie do miejsca zdarzenia, a ponadto *w uzasadnionych przypadkach* powiadomienie Policji, WOPR i ew. innych podmiotów współdziałających z KSRG w zakresie ratownictwa wodnego.
10. Dysponowanie SGRW-N poza granice własnego województwa każdorazowo odbywa się poprzez stanowisko kierowania Komendanta Głównego PSP na wniosek stanowiska kierowania komendanta wojewódzkiego PSP z terenu, na którym doszło do nagłego lub nadzwyczajnego zagrożenia.

11. Podczas działań ratowniczych, w których dysponowane były transportem lotniczym do prac podwodnych w zakresie ratowania życia zasoby SGRW-N, należy uwzględnić minimum 2 ratowników KSRG posiadających co najmniej kwalifikacje młodszych nurków, z których jeden przewidziany będzie do kierowania działaniami ratowniczymi.
12. W procesie organizowania działań ratowniczych, o których mowa w pkt. 10, podstawowe i specjalistyczne czynności ratownicze muszą być skoordynowane z działaniami innych podmiotów ratowniczych i służbami (w zależności od ich aktualnej gotowości operacyjnej), przez:
    a) właściwe terytorialnie stanowisko kierowania PSP,
    b) Kierującego Działaniami Ratowniczymi – na miejscu zdarzenia.
13. Kierujący Działaniem Ratowniczym powinien zapewnić niezbędne warunki do podjęcia działań przez SGRW-N.
14. Dowodzącym działaniami ratowniczymi SGRW-N jest odpowiednio:
    - Nurek kierujący pracami podwodnymi dla poziomu gotowości B i C,
    - Nurek każdorazowo wyznaczony w rozkazie dziennym dla poziomu gotowości A.
15. W sytuacji, kiedy działania nurkowe realizowane w celu ratowania życia i zdrowia ludzkiego tracą status działań ratowniczych kierujący pracami zobowiązany jest do uzyskania zgody na ich kontynuowanie w charakterze działań poszukiwawczych od Komendanta Powiatowego / Miejskiego, Komendanta szkoły PSP lub Komendanta Wojewódzkiego PSP. Dysponowanie SGRW-N do działań innych niż ratownicze i szkoleniowo-treningowe również wymaga uzyskania takiej zgody.

CZĘŚĆ 4

ZADANIA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W ZAKRESIE WYPEŁNIANIA ROLI ORGANIZATORA KSRG W RATOWNICTWIE WODNYM

1. Ratownictwo wodne w KSRG organizują właściwi terytorialnie komendanci PSP, w oparciu o plany ratownicze oraz plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, uwzględniając współpracę z WOPR zgodnie z Porozumieniem, o którym mowa w Załączniku Nr 1 pkt. 22 a także innymi podmiotami ratowniczymi i służbami zobowiązanymi do prowadzenia działań ratowniczych na obszarach wodnych.
2. Planowanie przedsięwzięć na potrzeby rozwoju ratownictwa wodnego w KSRG, poprzedzone jest oceną wniosków, wynikających z analizy zagrożeń i ryzyka dokonanej w oparciu o „Metodykę oceny zagrożenia gminy i powiatu" zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Właściwego do Spraw Wewnętrznych w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego, uwzględniającej specyfikę obszarów wodnych, z analizy map ryzyka powodziowego a także z analizy zabezpieczenia operacyjnego podległego obszaru oraz sieci wszystkich podmiotów ratowniczych, zdolnych do realizacji ratownictwa wodnego.
3. Komendanci powiatowi/miejscy sporządzają powiatowe plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w których uwzględniają zadania ratownictwa wodnego.
4. Komendanci powiatowi/miejscy sporządzają plany ratownicze powiatu, w których uwzględniają aktualne możliwości realizacji zadań ratownictwa wodnego.
5. Plany powiatowe rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i plany ratownicze powiatu muszą być uzgodnione z komendantem wojewódzkim PSP.
6. Komendanci wojewódzcy sporządzają wojewódzkie plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w których uwzględniają zadania ratownictwa wodnego.
7. Komendanci wojewódzcy sporządzają plany ratownicze województwa, w których uwzględniają aktualne możliwości realizacji zadań ratownictwa wodnego.
8. Plany wojewódzkie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i plany ratownicze województw muszą być uzgodnione z Komendantem Głównym PSP.
9. Komendant Główny PSP sporządza krajowy plan rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w którym uwzględnia zadania ratownictwa wodnego.

10. Plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i plany ratownicze podlegają aktualizacji przez właściwych komendantów co najmniej raz w roku.

11. Nadzór nad realizacją ustaleń planów sprawują właściwi komendanci PSP.

12. Komendant powiatowy/miejski PSP przystępując do aktualizacji planów powiatowych, analizuje specyfikę obszaru chronionego poszczególnych jednostek ochrony przeciwpożarowej w oparciu o „Metodykę oceny zagrożenia gminy i powiatu", wskazuje rodzaje zagrożeń o najwyższym poziomie, jak również obiekty i tereny charakterystyczne, wymagające użycia dużej ilości sił i środków ratowniczych lub zastosowania specjalistycznego sprzętu oraz technik, a także dostosowuje zasady dysponowania do działań ratownictwa wodnego do aktualnej gotowości operacyjnej podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wodnego.

13. Komendant wojewódzki PSP uwzględnia w planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego wnioski komendantów powiatowych w tym zakresie oraz analizuje zasadność tworzenia w PSP SGRW-N lub włączenia do KSRG innych podmiotów ratowniczych tworzących te grupy.

14. Właściwi komendanci PSP prowadzą monitoring bieżącej gotowości operacyjnej jednostek oraz SGRW-N.

15. Komendant Wojewódzki PSP wyznacza wojewódzkiego koordynatora PSP ds. ratownictwa wodnego, do koordynacji zadań z zakresu planowania i organizacji ratownictwa wodnego na obszarze województwa oraz do nadzoru nad realizacją tych zadań we współpracy z właściwym koordynatorem z poziomu:

    a) KCKR i OL – w zakresie planowania i organizacji ratownictwa,
    b) Biura Szkolenia KG PSP – w zakresie szkolenia i doskonalenia zawodowego,
    c) Biura Logistyki KG PSP – w zakresie zakupów sprzętu i utrzymania gotowości wyposażenia.

16. Właściwi komendanci PSP posiadający w swym obszarze chronionym akweny śródlądowe lub morskie, uwzględniają w procesie organizacji ratownictwa wodnego porozumienia pomiędzy Komendantem Głównym PSP, a:

    a) Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym,

    b) Morską Służbą Poszukiwawczo – Ratowniczą,

    c) służbami i podmiotami ratowniczymi, które na zasadzie dobrowolności zgodziły się współdziałać w akcjach ratowniczych.

CZĘŚĆ 5

OGÓLNE ZASADY BEZPIECZEŃSTWA PODCZAS ORGANIZOWANIA PRAC PODWODNYCH W ZAKRESIE RATOWNICTWA WODNEGO

5.1. Zasady bezpieczeństwa podczas organizowania działań ratownictwa wodnego w zakresie specjalistycznym

1. W działaniach ratownictwa wodnego w zakresie podstawowym i specjalistycznym KSRG kieruje się zasadami ujętymi w Załączniku Nr 1 poz. 12.
2. Każde przygotowanie do zmiany służby lub dyżuru wymaga sprawdzenia:
   a) kompletów sprzętu w zestawie,
   b) połączeń poszczególnych części sprzętu,
   c) zapasu czynnika oddechowego,
   d) pozostałych urządzeń oraz narzędzi przeznaczonych do zabezpieczenia nurkowania.
3. Do nurkowania dopuszcza się strażaków i ratowników, którzy spełniają następujące warunki:
   a) posiadają kwalifikacje do wykonywania prac podwodnych,
   b) mają dobrą kondycję psychofizyczną oraz posiadają aktualne badania lekarskie potwierdzone wpisem w „Książce Nurka",
   c) potwierdzili gotowość do nurkowania w Karcie Prac Podwodnych.
4. Do nurkowania zezwala się używać wyłącznie sprzętu, który spełnia następujące warunki:
   a) jest wprowadzony na wyposażenie podmiotu KSRG,
   b) jest kompletny i sprawny technicznie,
   c) posiada aktualne dopuszczenia i wymagane przeglądy określone przez producenta oraz normy branżowe.
5. Urządzenia i wyposażenie techniczne planowane do wykorzystania podczas prac podwodnych obsługują osoby, które posiadają stosowne kwalifikacje i uprawnienia do ich obsługi wymagane przepisami o dozorze technicznym albo żegludze śródlądowej lub morskiej, w szczególności z zakresu:

a) napełniania zbiorników ciśnieniowych,

b) prowadzenia jednostek pływających.

6. Działania podwodne rozpoczynane są po uwzględnieniu zasad bezpieczeństwa rekomendowanych w czasie prowadzenia działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym ujętych w Załączniku Nr 8.
7. W zależności od planowanego przebiegu akcji lub ćwiczeń należy rozważyć, w myśl zapisów rozporządzenia o BHP [Załącznik Nr 1 poz. 12], zabezpieczenie działań przez zespół ratownictwa medycznego.
8. Działania może prowadzić minimum 2 młodszych nurków lub nurków III klasy z asekuracją zgodnie z zaleceniami zawartymi w Załączniku Nr 8.

5.2. Dowodzenie działaniami ratownictwa wodnego w zakresie specjalistycznym oraz postępowanie w czasie wypadku nurkowego

1. Dowodzenie działaniami ratowniczymi SGRW-N powierza się:

   – nurkowi kierującemu pracami podwodnymi dla poziomu gotowości B i C,

   – nurkowi każdorazowo wyznaczonemu w rozkazie dziennym dla poziomu gotowości A.
2. Dowodzenie działaniami ratowniczymi kilku SGRW-N przejmuje nurek o najwyższych kwalifikacjach a w przypadku kwalifikacji równorzędnych nurek wskazany przez Kierującego Działaniami Ratowniczymi w rozumieniu przepisów o organizacji KSRG.
3. Zakres zadań dla poszczególnych członków grupy nurkowej określa na miejscu akcji dowodzący działaniami ratowniczymi SGRW-N.
4. W przypadku wystąpienia nagłego zagrożenia życia lub zdrowia ludzi, dowodzący działaniami ratowniczymi SGRW-N może zmienić organizację prac lub odstąpić od zasad uznanych powszechnie za bezpieczne.
5. Jeżeli dowodzący działaniami ratowniczymi SGRW-N uzna warunki, w których mają być wykonane prace podwodne, za szczególnie niebezpieczne lub specyficzne, może dodatkowo zadysponować lub wyznaczyć nurka do pełnienia funkcji nurka ratownika, który przebywa w miejscu prowadzonych prac podwodnych w gotowości do podjęcia akcji ratowniczej.

6. Dowodzący działaniami ratowniczymi SGRW-N ma obowiązek nie dopuścić do nurkowania nurka, który:
   a) zgłasza brak zdolności do nurkowania,
   b) ma problemy z wyrównaniem ciśnienia na skutek choroby o podłożu infekcyjnym,
   c) odczuwa bóle stawów lub/i klatki piersiowej,
   d) nie podpisał Karty Prac Podwodnych z podaniem przyczyny.
7. W ramach przygotowania do nurkowania dowodzący działaniami ratowniczymi SGRWN podejmuje następujące czynności:
   a) zapoznaje grupę nurkową ze wstępnym planem nurkowania (w razie potrzeby modyfikuje ten plan na miejscu zdarzenia),
   b) wyznacza kolejność nurkowania i przydziela funkcje na czas działań ratowniczych oraz sprawdza przygotowany do działań ratowniczych sprzęt,
   c) określa sposób zabezpieczenia działań ratowniczych oraz przygotowuje dokumentację niezbędną podczas nurkowania,
   d) nadzoruje sprawdzenie sprzętu i przygotowanie nurków ratowników oraz zabezpieczenie działań ratowniczych.
8. W razie wystąpienia jakiegokolwiek wypadku nurkowego należy, po zastosowaniu podstawowych procedur ratowniczych, w celu zorganizowania pomocy lekarskiej i transportu, skontaktować się z dysponentem PRM i wezwać zespół ratownictwa medycznego, a następnie skontaktować się z wyznaczonym uprzednio przez właściwego terytorialnie Koordynatora Ratownictwa Medycznego szpitalnym oddziałem ratunkowym lub innym najbliższym szpitalem.
9. Wszelkie wątpliwości, co do konieczności podjęcia działań specjalistycznych z zakresu ratownictwa medycznego w odniesieniu do wypadków nurkowych należy konsultować z Krajowym Ośrodkiem Medycyny Hiperbarycznej w Międzywydziałowym Instytucie Medycyny Morskiej i Tropikalnej w Gdyni, **tel. (0-58) 622 27 89 ul. Powstania Styczniowego 9B - Gdynia, telefon alarmowy (całodobowy) (0-58) 622 51 63.**
10. Zabezpieczenie medyczne na miejscu działań ratowniczych stanowi:
    a) zestaw PSP R-2 gotowy do natychmiastowego użycia bez konieczności dokonywania konfiguracji sprzętu (jeden zestaw na jedną rotę nurkującą), oraz minimalny zapas 1500 l tlenu,
    b) instrukcja bezpieczeństwa na ewentualność wypadku nurkowego.

11. W razie zaistnienia konieczności transportu nurka do komory dekompresyjnej dowodzący działaniami ratowniczymi SGRW-N udziela niezbędnych informacji dotyczących rodzaju prowadzonych prac, czasu przebywania pod wodą i głębokości nurkowania lekarzowi będącemu w miejscu zdarzenia. Decyzje o transporcie nurka do komory dekompresyjnej podejmuje lekarz.
12. Miejsce do lądowania śmigłowca przygotowuje Kierujący Działaniem Ratowniczym w rozumieniu przepisów o organizacji KSRG.
13. Przy prowadzeniu prac podwodnych na szlakach wodnych Kierujący Działaniem Ratowniczym dokonuje oznakowania miejsca ich wykonywania oraz powiadamia za pośrednictwem właściwego terytorialnie stanowiska kierowania Urząd Żeglugi Śródlądowej lub Morskiej.
14. Dowodzący działaniami ratowniczymi SGRW-N sporządza „Informację o działaniach ratowniczych prowadzonych przez specjalistyczną grupę ratownictwa wodno-nurkowego", (zgodnie z rozporządzeniem MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego) i przekazuje ją kierującemu działaniem ratowniczym.

CZĘŚĆ 6

KRYTERIA NIEZBĘDNE DO WYPEŁNIENIA W PROCESIE WŁĄCZENIA JEDNOSTKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ REALIZUJĄCEJ RATOWNICTWO WODNE DO KSRG

6.1 Jednostka ochrony przeciwpożarowej może zostać włączona do KSRG, w celu realizacji zadań ratownictwa wodnego w zakresie podstawowym, jeżeli posiada:

1. co najmniej jeden samochód ratowniczy (pożarniczy) o funkcjonalności pozwalającej na transportowanie łodzi wraz z silnikiem i niezbędnym wyposażeniem ratowniczym,
2. co najmniej 12 strażaków, w tym co najmniej 6 o kwalifikacjach określonych w pkt.2.4. w celu utrzymywania gotowości operacyjnej określonej w pkt.2.2.,
3. łódź ratowniczą, zestaw do działań ratowniczych na lodzie (np. deskę lodową wraz z osprzętem) oraz zestaw ratowniczy R-1 z noszami pływającymi,
4. tubę głośnomówiącą, sprzęt oświetleniowy oraz sprzęt do prowadzenia korespondencji radiowej,
5. sprzęt ochrony indywidualnej, tj.:
   a) ubranie wypornościowe lub/i kamizelkę asekuracyjną,
   b) środki sygnalizacji wizualnej lub dźwiękowej,
   c) nóż ratowniczy lub inny przyrząd do cięcia.

6.2 Jednostka ochrony przeciwpożarowej może zostać włączona do KSRG, w celu realizacji zadań ratownictwa wodnego w zakresie specjalistycznym, jeżeli posiada:

1. sprzęt, o którym mowa w ust. 6.1,
2. sprzęt do wykonywania prac podwodnych w zakresie ratowania życia i działań poszukiwawczych według standardu określonego w Załączniku Nr 3 co najmniej dla poziomu gotowości A,
3. zestaw ratownictwa medycznego R-2 z noszami pływającymi, zapasem tlenu w ilości co najmniej 1500 litrów,
4. co najmniej 12 strażaków, w tym co najmniej 6 o kwalifikacjach określonych w pkt.3.4 w celu utrzymywania gotowości operacyjnej co najmniej poziomu gotowości A.
5. spełnione wymogi do wykonywania prac podwodnych określone w Ustawie o wykonywaniu prac podwodnych (Dz.U. z 2003 r., nr 199 poz. 1936 z późn. zmianami)

– dotyczy to jednostek nie będących jednostkami podległymi lub nadzorowanymi przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

6.3 Porozumienie dotyczące włączenia jednostki ochrony przeciwpożarowej do KSRG, w celu realizacji zadań ratownictwa wodnego określa co najmniej:

1. deklarowany poziom gotowości operacyjnej,
2. zasady pełnienia służby lub dyżurów oraz dysponowania strażaków do działań ratowniczych,
3. wykaz deklarowanego, podstawowego wyposażenia technicznego,
4. zakres i zasady przekazywania informacji o bieżącej gotowości operacyjnej,
5. zasady ewentualnego udziału sił i środków jednostki w odwodach operacyjnych,
6. częstotliwość organizowanych ćwiczeń i rodzaj prowadzonego doskonalenia wraz ze wskazaniem osób za nie odpowiedzialnych,
7. zasady udziału kierownictwa jednostki w aktualizowaniu analizy zabezpieczenia operacyjnego obszarów wodnych oraz planów ratowniczych, a także analizowaniu działań ratowniczych i ćwiczeń oraz inspekcji gotowości operacyjnej,
8. okoliczności i warunki wygaśnięcia lub rozwiązania umowy.

CZEŚĆ 7

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA I TRANSGRANICZNA W ZAKRESIE RATOWNICTWA WODNEGO

1. Działania ratownictwa wodnego poza granicami kraju realizowane są na podstawie obowiązujących przepisów zgodnie z podpisanymi umowami, porozumieniami i instrukcjami metodycznymi.
2. Dobór i zadysponowanie sił i środków poza granice kraju poprzedzone jest uruchomieniem stosownych mechanizmów i procedur związanych z udzielaniem pomocy dla kraju zgłaszającego taką potrzebę.
3. Stałe monitorowanie dyżurów oraz analizowanie gotowości operacyjnej zasobów ratowniczych, w tym modułów zadaniowych przewidzianych do działań poza granicami kraju należy do Dyżurnego Operacyjnego Kraju w stanowisku kierowania Komendanta Głównego PSP.
4. Uruchomienie stosownych mechanizmów i procedur związanych z udzielaniem pomocy transgranicznej, wynikających z umów, porozumień i instrukcji metodycznych, należy do stanowiska kierowania właściwego komendanta wojewódzkiego PSP, z powiadomieniem stanowiska kierowania Komendanta Głównego PSP.
5. Uruchomienie stosownych mechanizmów i procedur związanych z udzielaniem zagranicznej pomocy ratowniczej na terenie innego kraju może wdrożyć stanowisko kierowania Komendanta Głównego PSP na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

CZĘŚĆ 8

ZESPÓŁ KOMENDANTA GŁÓWNEGO PSP DS. RATOWNICTWA WODNEGO

Komendant Główny PSP powołuje w odrębnym trybie Zespół ds. ratownictwa wodnego. Do zadań Zespołu należy:

1. analizowanie stanu ratownictwa wodnego w KSRG oraz opiniowanie kierunków jego rozwoju;
2. analizowanie dokumentacji dotyczącej złożonych akcji i ćwiczeń ratowniczych oraz wypadków strażaków lub ratowników na obszarach wodnych;
3. udział wg możliwości w egzaminach uprawniających do realizacji podstawowych lub specjalistycznych czynności ratowniczych w KSRG;
4. opiniowanie wniosków strażaków o uznanie kwalifikacji i uprawnień nurkowych;
5. opiniowanie przydatności sprzętu do ratownictwa wodnego w zakresie możliwości jego stosowania;
6. współpraca z podmiotami uprawnionymi do wykonywania ratownictwa na obszarach wodnych i na morzu;
7. rekomendowanie zasad z zakresu organizacji i prowadzenia działań ratowniczych na obszarach wodnych wraz z ich potrzebą aktualizacji;
8. rekomendowanie projektów przepisów, dobrych praktyk i materiałów szkoleniowych na potrzeby KSRG w zakresie ratownictwa wodnego;
9. rekomendowanie szkół i ośrodków szkolenia w zakresie spełniania standardów szkoleniowych, w tym infrastruktury niezbędnej do doskonalenia umiejętności w realizacji podstawowych i specjalistycznych czynności ratowniczych na akwenach;
10. rekomendowanie wniosków z analiz zagrożeń i z analiz zabezpieczenia operacyjnego;
11. rekomendowanie i udział wg możliwości w konferencjach i seminariach z zakresu ratownictwa wodnego;
12. proponowanie rozwiązań służących rozwojowi ratownictwa wodnego.

CZĘŚĆ 9

ZADANIA WOJEWÓDZKIEGO KOORDYNATORA PSP DS. RATOWNICTWA WODNEGO

Komendant wojewódzki PSP wyznacza w odrębnym trybie Wojewódzkiego Koordynatora PSP ds. ratownictwa wodnego. Do zadań Koordynatora należy:

1. analizowanie stanu gotowości ratownictwa wodnego na terenie województwa;
2. analizowanie dokumentacji dotyczącej:
   a) organizacji SGRW-N,
   b) organizowania ćwiczeń,
   c) działań ratowniczych,
   d) wypadków ratowników na obszarach wodnych;
3. nadzorowanie organizacji oraz przebiegu szkoleń na obszarach wodnych;
4. udział w przedsięwzięciach organizacyjno-operacyjnych PSP, w szczególności w zakresie opracowywania, modyfikowania i aktualizowania wojewódzkich i powiatowych planów ratowniczych oraz planów rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego w aspekcie ratownictwa wodnego, a także opiniowania zasad współdziałania KSRG z podmiotami realizującymi zadania z zakresu ratownictwa wodnego;
5. sporządzanie analiz w zakresie wyposażenia technicznego PSP i OSP do ratownictwa wodnego i przedkładanie ich przełożonym wraz z propozycjami zakupów lub wymiany;
6. opiniowanie scenariuszy oraz współuczestnictwo w organizacji, przeprowadzeniu i ocenie ćwiczeń na poziomie wojewódzkim i powiatowym;
7. udział w inspekcjach gotowości operacyjnej w zakresie organizacji ratownictwa wodnego;
8. udział w spotkaniach, warsztatach i konferencjach dotyczących współpracy jednostek KSRG z innymi podmiotami ratownictwa wodnego;

9. Rekomendowanie:

a) planu rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego w zakresie ratownictwa wodnego,

b) wniosków z analizy gotowości operacyjnej jednostek w zakresie ratownictwa wodnego,

c) planów szkolenia i doskonalenia zawodowego na potrzeby KSRG,

d) planów zakupów i rozmieszczenia sprzętu ratowniczego do realizacji zadań podstawowych i specjalistycznych na obszarach wodnych,

e) zasad współpracy ze służbami i podmiotami współdziałającymi na obszarach wodnych;

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik Nr 1 - Wykaz przepisów związanych z ratownictwem wodnym

Załącznik Nr 2 - Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt i środki techniczne do ratownictwa wodnego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych

Załącznik Nr 3 - Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa wodnego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych

Załącznik Nr 4 - Plan rozwoju sieci jednostek przygotowanych do ratownictwa wodnego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych

Załącznik Nr 5 - Plan rozwoju sieci jednostek przygotowanych do ratownictwa wodnego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych

Załącznik Nr 6 - Przykładowe schematy organizacyjne SGRW-N

Załącznik Nr 7 - Wskazania do uzupełniających programów szkoleń i organizacji doskonalenia zawodowego

Załącznik Nr 8 - Szczegółowe zasady bezpieczeństwa podczas organizowania działań ratowniczych w zakresie ratowania środowiska wodnego i mienia na poziomie specjalistycznym

Załącznik Nr 9 - Zalecenia do organizacji prac podwodnych w wodach skażonych i zanieczyszczonych

Załącznik Nr 10 - Rekomendowane zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia przeznaczonego do prowadzenia ratownictwa wodnego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych dla OSP spoza KSRG

Załącznik Nr 1

WYKAZ PRZEPISÓW ZWIĄZANYCH Z RATOWNICTWEM WODNYM

Przepisy związane z ratownictwem wodnym, obejmują w szczególności:

1. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne /Dz. U. Nr 115, poz. 1229 z późn. zm./;
2. Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych /Dz. U. Nr 208, poz.1240/;
3. Ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o bezpieczeństwie morskim /Dz. U. Nr 109, poz. 1156 z poźn. zm./;
4. Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej /Dz. U. Nr 5, poz. 43 z 2001 r. z poźn. zm./;
5. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. /Dz. U. Nr 96, poz. 873 z 2003r z późn. zm. Dz. U. Nr 64, poz. 593 i nr 116, poz. 1203 oraz nr 210, poz. 2135 z 2004 r./;
6. Ustawa z dnia 18 września 2001 r. Kodeks morski /Dz. U. Nr 138, poz. 1545 z późn. zm/;
7. Ustawa z dnia 8 września 2006 o Państwowym Ratownictwie Medycznym /Dz.U. 6.191.1410 z dn. 20.10.2006 r. z późn. zm./;
8. Ustawy: o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. /Dz.U. Nr 178 z 2009 poz. 1380 z późn. zm./ i ustawa o Państwowej Straży Pożarnej /Dz.U. Nr 96 z 2006 poz. 667 z późn. zm./;
9. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania i współdziałania jednostek ochrony przeciwpożarowej biorących udział w działaniach ratowniczych /Dz.U. 82, poz. 895 z późn. zm./;
10. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego /Dz. U. Nr 46, poz. 239/;
11. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 22 września 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad wyposażania jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej /Dz. U. Nr 93, poz. 1035/;
12. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 września 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej /Dz. U. Nr 145, poz. 979/;
13. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 lipca 1992 r. w sprawie zakresu i trybu korzystania z praw przez kierującego działaniem ratowniczym. /Dz. U. Nr 54, poz. 259/;
14. Wytyczne do organizacji ratownictwa medycznego w KSRG. Warszawa, KG PSP, 5 lipca 2004 r. /z późniejszymi zmianami/;
15. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie wykonywania prac podwodnych w jednostkach podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych /Dz. U. Nr 138, poz. 1468/;
16. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 maja 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykonywania prac podwodnych w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych /Dz. U. z 2011 r. Nr 128, poz. 728/;

17. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie kwalifikacji osób uprawnionych do wykonywania prac podwodnych, które uzyskały uprawnienia w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych. /Dz. U. Nr 138, poz.1469/;
18. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 grudnia 2003 r. w sprawie przyznawania świadczeń odszkodowawczych strażakom jednostek ochrony przeciwpożarowej i członkom ochotniczej straży pożarnej z tytułu uszczerbku na zdrowiu albo szkody w mieniu, a w przypadku ich śmierci przyznawania odszkodowania członkom ich rodzin /Dz. U. Nr 1, poz. 6 z 2004r./;
19. Rozporządzenie MSWiA z dnia 14 września 1998 r. w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego /Dz. U. Nr 121, poz. 798/;
20. Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie szczególnych zasad przeprowadzania okresowych bezpłatnych badań lekarskich członków ochotniczych straży pożarnych biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych. /Dz. U. Nr 210 poz. 1627/;
21. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 11 grudnia 1997 r. w sprawie długotrwałych akcji ratowniczych, szczegółowych norm, zasad i warunków otrzymywania wyżywienia w czasie tych akcji oraz ćwiczeń lub szkolenia przez strażaków Państwowej Straży Pożarnej lub inne osoby biorące w nich udział, a także przypadków, w których wypłaca się równoważnik pieniężny w zamian za przysługujące wyżywienie, sposobu ustalania jego wysokości oraz szczegółowych zasad wypłacania. /Dz. U. Nr 160, poz. 1098/;
22. Porozumienie w sprawie określenia zasad współdziałania krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego z Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym pomiędzy Komendantem Głównym PSP, a Prezesem Zarządu Głównego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego zawarte 21 kwietnia 2006 r.
23. Porozumienie z dnia 17.12.2003 r. zawarte pomiędzy Komendantem Głównym PSP, Pomorskim KW PSP, Zachodniopomorskim KW PSP, Warmińsko-Mazurskim KW PSP a Dyrektorem Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa.

Załącznik Nr 2

Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt i środki techniczne do ratownictwa wodnego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych

Lp.	Wyposażenie samochodu przeznaczonego do prowadzenia ratownictwa wodnego w zakresie podstawowym	Jednostka miary	JRG PSP / OSP w KSRG
1.	2.	3.	4.
1.	**Wyposażenie indywidualne ratownika biorącego udział w działaniach ratowniczych na obszarach wodnych:**	**zestaw:**	*) 2
	1) Ubranie wypornościowe lub suchy skafander ratowniczy	1 szt.	
	2) Kamizelka asekuracyjna z uprzężą i sygnalizatorem świetlnym o wyporności min. 80 kg	1 szt.	
	3) Rzutka ratownicza na pasie	1 szt.	
	4) Sprzęt ABC (płetwy, półmaska nurkowa, fajka do oddychania)	1 zestaw	
	5) Kask ochronny z możliwością zamocowania oświetlenia z przeznaczeniem do ratownictwa wodnego	1 szt.	
	6) Nóż ratowniczy zawieszany	1 szt.	
	7) Gwizdek zawieszany	1 szt.	
2.	**Koło ratunkowe lub pas ratowniczy typu „węgorz"**	**szt.**	1
3.	**Lina ratownicza na bębnie o długości min. 80 m**	**szt.**	2
4.	**Radiotelefon przenośny**	**szt.**	3
5.	**Megafon (tuba głośnomówiąca)**	**szt.**	1
6.	**GPS**	**szt.**	1
7.	**Urządzenie do oświetlenia terenu akcji**	**szt.**	1
8.	**Zestaw do oznakowania i zabezpieczenia terenu akcji ratowniczej**	**zestaw**	1
9.	**Zestaw do działań ratowniczych na lodzie (np. łódź Jacek 2, deska lodowa, sanie lodowe, tratwa pneumatyczna - wraz z wyposażeniem)**	**zestaw**	1

*) w liczbie przyjętej dla osób, która bierze bezpośredni udział w działaniach ratowniczych na obszarach wodnych

Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa wodnego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych

Lp.	I. Wyposażenie indywidualne ratownika-nurka	Jednostka miary	A	B	C
1	2	3	4	5	6
1.	**Sprzęt (ABC i D):**	**zestaw:**	13	18	30
	1) płetwy regulowane	1 para			
	2) półmaska nurkowa	1 szt.			
	3) fajka do oddychania	1 szt.			
	4) system balastowy	1 kpl.			
	5) nóż nurkowy	1 szt.			
	6) inny przyrząd do cięcia	1 szt.			
2.	**Ubranie nurkowe (dopasowane indywidualnie dla każdego nurka):**	**zestaw:**	13	18	30
	1) skafander nurkowy typ suchy	1 szt.			
	2) skafander nurkowy typ mokry	1 szt.			
	3) bielizna antypotna	1 kpl.			
	4) ocieplacz letni wraz ze skarpetami	1 kpl.			
	5) ocieplacz zimowy wraz ze skarpetami	1 kpl.			
	6) rękawice typ "suchy", 5-palcowe	1 para			
	7) rękawice typ "mokry", piankowe, 5-palcowe	1 para			
	8) niezależny system ogrzewania	1 kpl.	(Z)	(Z)	(Z)
3.	**Automaty nurkowe:**	**zestaw:**	13	18	30
	1) dwustopniowe, o stopniach rozdzielonych wraz z manometrem, I stopień automatu z odizolowaną komorą wodną; automaty powinny być przystosowane do pracy przy ciśnieniu roboczym 30 MPa (norma EN 250)	1 szt.			
	2) dwustopniowe, o stopniach rozdzielonych wraz z manometrem, I stopień automatu z odizolowaną komorą wodną, II stopień z przewodem o długości minimum 120 cm.; automaty powinny być przystosowane do pracy przy ciśnieniu roboczym 30 MPa (norma EN 250)	1 szt.			
4.	**Sprzęt oświetleniowy (z możliwością mocowania np. do kasku ochronnego):**	**zestaw:**	6	8	12
	1) latarka ręczna o mocy minimum 20 W	1 szt.			
	2) latarka "czołowa" o mocy minimum 15 W	1 szt.			
	3) nurkowa lampa stroboskopowa	1 szt.	(Z)	(Z)	(Z)
	4) ładowarka akumulatorowa	1 szt.			
5.	**Uprząż asekuracyjna: jedno lub dwuczęściowa wraz z minimum 3 szt. karabinków [2)] zakręcanych**	**kpl.**	13	18	30
6.	**Urządzenia kontrolno-pomiarowe:**	**zestaw:**	13	18	30
	1) komputer nurkowy	1 kpl.			
	2) kompas nurkowy	1 szt.			
	3) tabele dekompresyjne	1 kpl.			
	4) tabliczka do pisania pod wodą	1 szt.			
7.	**Ubranie ochronne po nurkowaniu:**	**zestaw:**	13	18	30
	1) wodoodporne (membranowe) z ocieplaczem	1 kpl.			
	2) bluza i spodnie np. typu polar	1 kpl.			
	3) buty chroniące kostkę, wodoodporne (membrana)	1 para			
	4) czapka i rękawiczki ocieplane	1 kpl.			
	5) okulary przeciesłoneczne	1 szt.	(Z)	(Z)	(Z)
8.	**Pokrowce na sprzęt:**	**zestaw:**	13	18	30
	1) plecak torba na sprzęt nurkowy	1 szt.			
	2) skrzynia z tworzywa sztucznego na sprzęt nurkowy ratowniczy	1 szt.			
	3) pojemnik na automaty nurkowe	1 szt.			

Lp.	II. Wyposażenie w sprzęt, pojazdy i środki techniczne zintegrowane funkcjonalnie na potrzeby ratownictwa	jednostka miary	A	B	C
1	2	3	4	5	6
1.	**Samochód ratownictwa wodnego**	**szt.**	1 (Z)	1 (Z)	1
2.	**Samochód lekki ratownictwa wodnego**	**szt.**	1 (Z)	1	1 (Z)
3.	**Samochód do transportu zespołu ratowniczego wraz ze sprzętem**	**szt.**	1	1 (Z)	1 (Z)
4.	**Łódź ratownicza z otwieraną rampą ratowniczą wyposażona w dwa niezależne silniki z zabezpieczeniem śrub (lub napęd strugowodny) oraz kolumn silnikowych przed uderzeniem i wplątaniem w linę**	**szt.**	1 (Z)	1 (Z)	1
5.	**Łódź lub ponton z silnikiem zaburtowym (z wyposażeniem ratowniczym)**	**szt.**	1 (Z)	1	1
6.	**Przyczepa podłodziowa lub inne rozwiązanie konstrukcyjne umożliwiające transport i wodowanie łodzi w różnych warunkach ukształtowania linii brzegowej**	**szt.**	1 (Z)	1	1
7.	**Maska pełna nadciśnieniowa (umożliwiająca zastosowanie łączności podwodnej - z modułem łączności, zaworem na atmosferę i wężykiem zasilającym)**	**zestaw**	6	8	12
8.	**Kask ochronny (umożliwiający pracę z maską pełną i oświetleniem)**	**szt.**	6	8	12
9.	**Skafander nurkowy typ suchy (odporny na środowisko agresywne chemicznie i biologicznie) - do pracy w wodach zanieczyszczonych i skażonych**	**szt.**	3	4	6
10.	**Urządzenie ratowniczo-wyrównawcze (odporne na środowisko agresywne chemicznie i biologicznie) - do pracy w wodach zanieczyszczonych i skażonych**	**szt.**	3	4	6
11.	**Urządzenie ratowniczo-wyrównawcze (minimalna siła wyporu 24 kg)**	**szt.**	6	8	12
12.	**Kołowrotek nurkowy z linką o wytrzymałości minimum 70 kg i długości minimum 50 m**	**kpl.**	6	8	12
13.	**Boja dekompresyjna**	**kpl.**	6	8	12
14.	**Sprężarka powietrzna:**				
	1) stacjonarna o wydajności minimum 200 l min i ciśnieniu roboczym 30 MPa	**szt.**		1 (Z)	1
	2) przewoźna o wydajności minimum 100 l min i ciśnieniu roboczym 30 Mpa	**szt.**	1 (Z)	1	1
15.	**Sprzęt zasilania nurka w czynnik oddechowy**				
	1) butla nurkowa o pojemności 10 l i lub 12 l i lub15 l	**szt.**	4	6	10
	2) butla nurkowa o pojemności min. 4 l	**szt.**	2	3	5
	3) zestaw butlowy „TWINSET" min. 3000 L (co najmniej 2 x 6 l) z łącznikiem międzybutlowym, z zaworem separującym, wraz z systemem balastowym	**zestaw**	6	8	12
	4) Zestaw do nurkowania przewodowego co najmniej dla dwóch nurków, długość operacyjna kabloliny co najmniej 60 m kompatybilny z maską pełną	**zestaw**			1 (Z)
	5) Zestaw do nurkowania przewodowego co najmniej dla dwóch nurków, długość operacyjna kabloliny co najmniej 60 m z hełmami twardymi umożliwiającymi połączenie ze skafandrem do pracy w wodzie zabrudzonej i skażonej	**zestaw**			1 (Z)
16.	**System łączności podwodnej, przewodowej:**	**zestaw:**	1	1	1
	1) centralka z zestawem słuchawkowym, dla minimum 2 ratowników-nurków	1 kpl.			
	2) moduły łączności do masek pełnych (słuchawka, mikrofon)	4 szt.			
	3) kablolina o długości minimum 100 m	2 szt.			
17.	**Narzędzia i sprzęt do wykonywania prac podwodnych**				
	1) agregat prądotwórczy przenośny o mocy minimum 4 kW, napięciu 220 V 12-24 V wraz z osprzętem oraz przedłużaczami elektrycznymi minimum 200 m zwijanymi na bębnach	**kpl.**		1 (Z)	1
	2) zestaw narzędzi hydraulicznych (z możliwością przedłużania przewodów ciśnieniowych do długości 40 m)	**zestaw**		1 (Z)	1
	3) zestaw narzędzi pneumatycznych	**zestaw**		1 (Z)	1

	4) zestaw do uszczelniania urządzeniami pneumatycznymi: - opaski 3 różne rozmiary - kołki 3 różne rozmiary - kliny 3 różne rozmiary	zestaw		1 (Z)	1
	5) pilarka spalinowa	szt.		1	1
	6) piła do betonu i stali	szt.		1	1
	7) wyciągarka ręczna (o uciągu minimum 5 t i możliwości pracy przód-tył)	szt.		1	1
	8) podręczny sprzęt burzący (topór, łom, siekiera, młot, bosak krótki, łopata)	kpl.		1 (Z)	1
	9) zestaw narzędzi ręcznych	zestaw		1	1
	10) zestaw płuczka wodna, prądownica zamykana , węże W 52 x2 i W 75x2 z przełącznikami x 2	zestaw		1 (Z)	1
	11) pompa pływająca	szt.		1 (Z)	1
	12) zestaw szekli, karabinków, kotwic, zbloczy	zestaw		1	1
	13) liny pływające (o wytrzymałości minimum 200 kg, o różnych średnicach od 6 do 12 mm, na kołowrotach o łącznej długości 600 m)	zestaw		1	1
	14) boje i sprzęt do oznakowania terenu działań ratowniczych	zestaw		1	1
	15) flaga „alfa"	szt.	1	2	2
	16) lornetka-pływająca	szt.	1	1	1
	17) sprzęt oświetleniowy (podwodny, przewodowy, zakres pracy do 50 m)	kpl.		1 (Z)	1
	18) reflektor poszukiwawczy (moc minimum 100 W, wodoszczelny)	szt.		1	1
	19) przenośny system oświetlenia terenu działań ratowniczych (najaśnice 2 x minimum 500 W)	kpl.		1 (Z)	1
	20) Echosonda	szt.		1	1
	21) przenośny odbiornik GPS	szt.		1	1
	22) sonar boczny z osprzętem	szt.			1 (Z)
	23) pojazd podwodny na kablolinie wyposażony w oświetlenie i kamerę z osprzętem	szt.			1 (Z)
18.	**Balony wypornościowe:**	**zestaw:**		1	1
	1) typ otwarty o wyporności minimum 50 kg	3 szt.			
	2) typ otwarty o wyporności minimum 200 kg	3 szt.			
	3) typ zamknięty o wyporności minimum 500 kg	1 szt.			
19.	**Sprzęt ratowniczy do działań na powierzchni wody**	**zestaw:**	1	1	1
	1) koło ratunkowe lub pas ratowniczy typu "węgorz"	1 szt.			
	2) rzutki ratownicze	2 szt.			
	3) kamizelki asekuracyjne	[1])			
	4) megafon	1 szt.			
20.	**Zestaw do działań ratowniczych na lodzie (np. łódź Jacek 2, deska lodowa, sanie lodowe, tratwa pneumatyczna - wraz z wyposażeniem)**	**zestaw**	1	1	1
21.	**Radiotelefony nasobne (w wersji wodoodpornej lub w pakiecie wodoodpornym z ładowarką samochodową)**	**szt.**	2	3	5
22.	**Sprzęt medyczny:**	**zestaw:**	1	1	1
	1) zestaw ratowniczy R 2	1 kpl.			
	2) zapas tlenu minimum 1 500 l wraz z reduktorem i szybkozłączem AGA	1 kpl.			
	3) Defibrylator automatyczny (AED)	1 szt.			
	4) nosze pływające z możliwością podczepienia pod śmigłowiec	1 szt.	(Z)		
	5) nosze zamykane "nożycowe" (podbierające)	1 szt.		(Z)	(Z)
	6) Procedury Awaryjne „Wypadek Nurkowy"	1 kpl.			
	7) rękawiczki ochronne jednorazowe	100 szt.			
	8) koce dla poszkodowanych	6 szt.	(Z)	(Z)	

(Z) - grupa sprzętu ZALECANEGO (nieobowiązkowego)

[1]) w liczbie przyjętej dla osób, która bierze bezpośredni udział w działaniach ratowniczych na obszarach wodnych

[2]) spełniające warunki wymagane dla sprzętu alpinistycznego

Załącznik Nr 4

Plan rozwoju sieci jednostek przygotowanych do ratownictwa wodnego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych stanowi przedstawiona poniżej tabela

Wykaz jednostek krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego przewidzianych do realizacji zadań wynikających z podstawowego zakresu ratownictwa specjalistycznego na terenie województwa wraz z BRAKAMI sprzętowymi w stosunku do normatywu przedstawionego w zasadach organizacji poszczególnych rodzajów ratownictwa specjalistycznego

Lp.	Numer jednostki (wg SWD-ST)	Województwo	Powiat/Miasto	Gmina	Nazwa jednostki	Rodzaj jednostki	Włączona do KSRG [tak/nie]	W obszarze dojazdu najbliższej JRG w ciągu 15 minut

| | | |

Załącznik Nr 5

Plan rozwoju sieci jednostek przygotowanych do ratownictwa wodnego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych stanowi przedstawiona poniżej tabela

L.p	Numer jednostki tworzącej grupę specjalistyczną (wg SWD-ST)	Współrzędne geograficzne dla umownego miejsca, z którego wyznaczany będzie czas dojazdu grup specjalistycznych (dotyczy grup utworzonych na więcej niż jednej jednostce ochrony przeciwpożarowej)						Województwo	Powiat/Miasto	Gmina	Nazwa jednostki tworzącej grupę specjalistyczną.
		Współrzędne geograficzne DŁUGOŚĆ [E]			Współrzędne geograficzne SZEROKOŚĆ [N]						
		hh°	mm'	ss,s"	hh°	mm'	ss,s"				

Plan sieci ratownictwa specjalistycznego

Rodzaj jednostki	Włączona do KSRG [tak/nie]	Numer ewidencyjny grupy specjalistycznej (utworzony zgodnie z załącznikiem)	Nazwa pododziału w strukturze odwodu operacyjnego (jeżeli wchodzi w skład) np. "SGRW Warszawa 7"	Rodzaj ratownictwa specjalistycznego					Poziom gotowości operacyjnej										
				wodne	wysokościowe	chemiczno-ekologiczne	poszukiwawczo-ratownicze	techniczne	Czy OBECNIE stanowi odwód operacyjny [Tak/Nie]	Poziom odwodu operacyjnego, w skład którego OBECNIE wchodzi dana jednostka [COO/WOO/niższe niż WOO/nie dotyczy]	Deklarowany OBECNIE poziom gotowości operacyjnej					Docelowy poziom gotowości operacyjnej, do którego PLANOWANY jest rozwój grupy				
											A	A1	A2	B	C	A	A1	A2	B	C

Planowany termin osiągnięcia deklarowanego poziomu gotowości (miesiąc i rok)	Dane funkcjonariusza prowadzącego sprawy specjalizacji w KW PSP/Szkole PSP lub D-cy grupy					Uwagi
	Stopień	Imię	Nazwisko	Telefon kontaktowy (preferowany nr telefonu komórkowego	adres e-mail	

Załącznik Nr 6 "A"

Schemat organizacyjny poziomu gotowości "A"

poziom gotowości "A"	
Kwalifikacje	Gotowość sprzętu
 RATOWNICY - KSRG (co najmniej jedna rota nurkowo-ratownicza, z uprawnieniami minimum młodszych nurków) Konieczność współdziałania z podmiotami KSRG w zakresie podstawowym, jak również z PRM, WOPR i Policją. Kierowca; sternik motorowodny lub stermotorzysta	 SLRR/SOp (terenowy/uterenowiony) SLRR/SOp lub inny pojazd z I rzutu (uterenowiony) wraz z modułem sprzętowym niezbędnym w organizacji ratowania życia, w tym z możliwością zintegrowanego współdziałania ze śmigłowcem oraz łodzią ratowniczą

Załącznik Nr 6 "B"

Schemat organizacyjny poziomu gotowości "B"

poziom gotowości "B"	
Kwalifikacje	Gotowość sprzętu
 RATOWNICY - KSRG (rota nurkowo-techniczna, z uprawnieniami minimum młodszych nurków) Nurek kierujący pracami podwodnymi Kierowca; sternik motorowodny lub stermotorzysta	 SLRR/SOp (terenowy/uterenowiony) SRt lub SRw wraz z łodzią Rota nurkowo-techniczna wyposażona w moduł połączonych funkcjonalnie urządzeń, łodzi i sprzętu ratownictwa technicznego i chemicznego. Możliwość zintegrowanego współdziałania ze śmigłowcem i łodzią ratowniczą oraz z podmiotami KSRG w zakresie podstawowym, jak również z PRM, WOPR i Policją, a na obszarze morskim z MSPR.

Załącznik Nr 6 "C"

Schemat organizacyjny poziomu gotowości "C"

poziom gotowości "C"	
Kwalifikacje	Gotowość sprzętu
 RATOWNICY - KSRG (co najmniej jedna rota nurkowo-ratownicza, z uprawnieniami minimum młodszych nurków) RATOWNICY - KSRG (rota nurkowo-techniczna, z uprawnieniami minimum nurków) Nurek kierujący pracami podwodnymi Kierowca; sternik motorowodny lub stermotorzysta	 SLRR/SOp (terenowy/uterenowiony) SRt lub SRw wraz z łodzią 1) rota nurkowo-ratownicza wyposażona w moduł połączonych funkcjonalnie urządzeń poszukiwawczych i sprzętu ratowniczego 2) rota nurkowo-techniczna wyposażona w moduł połączonych funkcjonalnie urządzeń, łodzi i sprzętu ratownictwa technicznego i chemicznego Możliwość współdziałania z podmiotami KSRG w zakresie podstawowym, jak również z PRM, WOPR i Policją oraz innymi służbami i podmiotami zobowiązanymi do współdziałania na obszarach wodnych i morskich.

Załącznik Nr 7

WSKAZANIA DO UZUPEŁNIAJĄCYCH PROGRAMÓW SZKOLEŃ I ORGANIZACJI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

Sfera wiadomości i umiejętności potrzebnych strażakowi - ratownikowi KSRG do niesienia pomocy na wodzie i na lodzie.

Sfera wiadomości niezbędnych do niesienia pomocy na wodzie:

- ogólne wiadomości o środowisku wodnym;
- specyfika zagrożeń na wodzie stojącej, płynącej, zalewowo-powodziowej, morskiej a także w wodach skażonych substancjami chemicznymi i bakteriologicznymi;
- podstawowe wiadomości o jednostkach pływających będących na wyposażeniu podmiotów KSRG;
- zasady dotarcia i ewakuacji poszkodowanego ze środowiska wodnego;
- techniki ewakuacji poszkodowanego ze środowiska wodnego oraz z łodzi (statku), pojazdu, obiektu lub urządzenia hydrotechnicznego;
- założenia do taktyki prowadzenia działań ratowniczych na wodzie w różnych warunkach atmosferycznych;
- zagrożenia związane z hipotermią;
- postępowanie z osobami potencjalnie pourazowymi;
- warunki i zasady odstąpienia od działań ratowniczych;
- w każdym z powyższych, należy uwzględnić zagrożenia dla zdrowia i życia ratowników związane ze skażeniem substancjami chemicznymi i bakteriologicznymi;
- współdziałanie z WOPR, PRM i Policją oraz z innymi służbami i podmiotami ratowniczymi w czasie organizowania i prowadzenia akcji ratowniczej na wodzie, lodzie i w czasie powodzi;
- znajomość hydrologii wód płynących;
- znajomość zagrożeń występujących na wodach szybkopłynących;
- znajomość technik ratowniczych stosowanych na wodach płynących i szybkopłynących.

Sfera umiejętności niezbędnych do niesienia pomocy na wodzie:

- umiejętność pływania jako kryterium przy przyjmowaniu do służby i funkcjonowania w KSRG, ale również jako zabezpieczenie i poczucie bezpieczeństwa dla ratownika;
- manewrowanie łodzią wiosłową oraz innymi jednostkami pływającymi stosowanymi przez służby lub podmioty KSRG w zależności od specyfiki obszaru chronionego;

- ewakuacja ludzi z wody na jednostki pływające;
- posługiwanie się podstawowym sprzętem ratownictwa wodnego (rzutka, koło, węgorz itp.) oraz znajomość alternatywnych sposobów niesienia pomocy (np. wykorzystanie pompowanego węża pożarniczego);
- technika niesienia pomocy w wodzie w warunkach asekuracji linowej (technika człowiek „żaba");
- umiejętność prowadzenia asekuracji ratującego oraz zabezpieczanie osoby ratowanej;
- umiejętność budowy podstawowych układów ewakuacyjnych z użyciem linek strażackich oraz z zastosowaniem technik i sprzętu ratownictwa wysokościowego dla poziomu podstawowego;
- asekuracja jako rodzaj techniki ratowniczej stosowanej podczas działań prowadzonych na wodzie (np. przy stawianiu zapór olejowych na rzekach lub podczas powodzi);
- praktyczne stosowanie procedur kwalifikowanej pierwszej pomocy przy realizacji podstawowych czynności ratowniczych, w szczególności:
  - organizacja stanowiska do resuscytacji,
  - improwizowane sposoby podgrzewania tlenu,
  - zapobieganie hipotermii,
  - prowadzenie działań przy zdarzeniu mnogim i masowym.

Sfera wiadomości niezbędnych do niesienia pomocy <u>na lodzie</u>:

- podstawowe wiadomości o strukturze i parametrach lodu oraz jego związek z rodzajem obszaru zalodzonego;
- zasady i techniki ewakuowania poszkodowanego z przerębla;
- założenia do taktyki prowadzenia działań ratowniczych na lodzie i krze;
- zagrożenia związane z hipotermią;
- postępowanie z osobami potencjalnie pourazowymi;
- warunki i zasady odstąpienia od działań ratowniczych;
- współdziałanie z WOPR, Policją i PRM oraz z innymi służbami i podmiotami ratowniczymi w czasie organizowania i prowadzenia akcji ratowniczej na lodzie.

Sfera umiejętności niezbędnych do niesienia pomocy <u>na lodzie</u>:

- posługiwanie się specjalistycznym sprzętem do ratownictwa lodowego;
- poruszanie się po lodzie o różnej grubości przy użyciu podstawowego sprzętu do ratownictwa lodowego oraz znajomość metod alternatywnych (wykorzystanie innego sprzętu strażackiego np. drabiny, węże itp.);
- umiejętność prowadzenia asekuracji ratującego oraz zabezpieczanie osoby ratowanej;
- umiejętność ewakuacji osoby ratowanej z przerębla;

- umiejętność ewakuacji osoby poszkodowanej poza lód (poza strefę zagrożenia);
- praktyczne zastosowanie procedur kwalifikowanej pierwszej pomocy przy realizacji podstawowych czynności ratowniczych, w szczególności:
  - organizacja stanowiska do resuscytacji,
  - improwizowane sposoby podgrzewania tlenu,
  - zapobieganie hipotermii,
  - prowadzenia działań przy zdarzeniu mnogim i masowym.

Dodatkowa sfera umiejętności i wiadomości niezbędnych do niesienia pomocy poszkodowanym i zagrożonym <u>na morzu</u> dedykowana dla strażaków KSRG z województw nadmorskich:

- manewrowanie jednostkami pływającymi;
- podstawowe elementy nawigacji;
- założenia do taktyki prowadzenia działań ratowniczych na morzu w różnych warunkach atmosferycznych;
- podstawowe warunki dla zachowania bezpieczeństwa w czasie organizowania i prowadzenia działań ratowniczych oraz zasady odstępowania od akcji ratowniczej;
- współdziałanie z Morską Służbą Poszukiwawczo-Ratowniczą oraz z innymi służbami i podmiotami ratowniczymi zobowiązanymi do działań ratowniczych na obszarach morskich.

Załącznik nr 8

SZCZEGÓŁOWE ZASADY BEZPIECZEŃSTWA PODCZAS ORGANIZOWANIA DZIAŁAŃ RATOWNICZYCH W ZAKRESIE RATOWANIA ŚRODOWISKA WODNEGO I MIENIA NA POZIOMIE SPECJALISTYCZNYM

1. Przystępując do rozpoznania należy potwierdzić rozpoczęcie prac podwodnych w zakresie ratownictwa właściwemu terytorialnie stanowisku kierowania PSP, a ponadto utrzymywać z nim bieżący kontakt.

2. Każde nurkowanie powinno być zaplanowane w oparciu o tabele dekompresyjne.

3. Dla zachowania bezpieczeństwa, prace podwodne wykonuje się z asekuracją. Asekuracja powinna być realizowana poprzez zabezpieczenie prac przez drugiego nurka, oraz co najmniej z zastosowaniem jednej z form:
   a) łączności podwodnej przewodowej,
   b) asekuracji linowej,
   c) monitorowania audiowizualnego wykonywanych czynności,
   d) przewodowego zasilania czynnikiem oddechowym z zewnątrz.

4. Przystępujący do nurkowania nurek dokonuje przeglądu roboczego sprzętu nurkowego:
   a) sprawdza kompletność sprzętu w zestawie,
   b) sprawdza prawidłowość połączeń poszczególnych części sprzętu,
   c) sprawdza, czy sprzęt nie ma widocznych uszkodzeń,
   d) sprawdza niezbędny zapas czynnika oddechowego,
   e) dokonuje sprawdzenia pozostałych urządzeń oraz narzędzi przewidzianych do użycia lub zabezpieczenia nurkowania.

5. Po sprawdzeniu poprawności działania sprzętu, nurek melduje gotowość do zanurzenia kontrolnego. Gotowość tą sprawdza i potwierdza Kierujący Pracami Podwodnymi.

6. Zanurzenie kontrolne jest obowiązkową czynnością przed każdym zanurzeniem nurka do przeprowadzenia prac nurkowych.

7. Zanurzenie kontrolne wykonuje się w celu sprawdzenia:
   a) szczelności sprzętu,
   b) poprawności działania sprzętu,
   c) działania łączności nurka z obsługą na powierzchni,
   d) poprawności wyważenia dla uzyskania właściwej pływalności.

8. Wszelkie zauważone w czasie zanurzenia kontrolnego nieprawidłowości muszą być usunięte. W razie konieczności należy wymienić uszkodzony sprzęt.

9. Lina sygnalizacyjno-asekuracyjna powinna być przymocowana trwale do nurka i zakotwiczona na powierzchni w sposób uniemożliwiający przypadkowe odwiązanie.

10. Podczas zanurzania nurka, sygnalista nie dopuszcza do powstania nadmiernych luzów i utraty „czucia nurka" na linie sygnałowej - kablolinie, przewodzie zasilającym.

11. Jeden sygnalista może obsługiwać tylko jedną linę sygnalizacyjno-asekuracyjną.

12. Po otrzymaniu zezwolenia od Kierującego Pracami Podwodnymi, nurek roboczy zanurza się do miejsca wykonywania prac.

13. Po dojściu do miejsca prowadzenia prac nurek melduje Kierującemu Pracami Podwodnymi i utrzymuje stałą łączność z obsługą na powierzchni.

14. Na polecenie Kierującego Pracami Podwodnymi nurek musi bezwzględnie przerwać prace i rozpocząć wynurzanie.

15. Po zameldowaniu przez nurka o gotowości do wynurzania się, po otrzymaniu zgody nurek rozpoczyna wynurzanie.

16. Prędkość wynurzania się nurka musi być zgodna z tabelami dekompresyjnymi lub wskazaniami komputera nurkowego.

17. Kierujący Pracami Podwodnymi określa czas i rodzaj odpoczynku nurka, na podstawie wskazań komputera nurka użytego podczas działań nurkowych.

18. W przypadku prowadzenia działań ratowniczych w przestrzeniach zamkniętych oraz na obszarach wodnych, na których występuje kra lodowa należy:

    a) zastosować sprzęt umożliwiający zachowanie ciągłości działań ratowniczych w zakresie autoasekuracji, oświetlenia i łączności,
    b) do wykonywania prac kierować nurków posiadających największe doświadczenie w tym zakresie,
    c) stosować zdublowany układ zasilający nurka czynnikiem oddechowym lub układ zasilający nurka czynnikiem oddechowym z zewnątrz.

19. W trakcie nurkowania pod lodem lub w zalanych przestrzeniach zamkniętych każdy nurek powinien być trwale połączony z powierzchnią liną sygnalizacyjno-asekuracyjną (kablolina, przewód zasilający w czynnik oddechowy).

20. Każdorazowo przed nurkowaniem na nieznanym akwenie nurkowie powinni rozpoznać warunki hydrologiczne akwenu (głębokość, przejrzystość, zagrożenia).

21. Zabrania się kategorycznie nurkom wykonywania skoków do wody na nieznanym akwenie.

22. Zezwala się na wykonanie maksimum 2 nurkowań dla jednego nurka dziennie o łącznym czasie nie przekraczającym 4 godzin.

23. Wszyscy członkowie SGRW-N prowadzący prace nawodne muszą być ubrani w kamizelki asekuracyjne lub specjalne ubrania asekuracyjne do prac na wodzie.

24. Niezależnie od warunków nurkowania wszyscy nurkowie muszą znać sygnały umowne liną oraz wizualne i dźwiękowe sygnały umowne.

25. Zabezpieczenie prowadzenia prac podwodnych w warunkach nocnych wymaga oświetlenia terenu prac oraz asekuracji pracujących nurków przez jednostkę pływającą wyposażoną w oświetlenie nawigacyjne i reflektor poszukiwawczy.

26. Podczas prac z użyciem sprzętu hydraulicznego pod wodą należy:
    a) stosować zasady użycia sprzętu hydraulicznego pod wodą tak samo jak podczas prac na powierzchni,
    b) pamiętać aby narzędzia i elementy odcinane były wcześniej podwieszane tak, aby nie dopuścić do przygniecenia lub uderzenia poszkodowanego oraz nurka.

27. Podczas pracy przy dużych obiektach podnoszonych z dna na powierzchnię - nurek w trakcie podnoszenia powinien znajdować w bezpiecznej odległości od obiektu.

28. Dowódca właściwej dla nurka JRG, winien zapewnić nurkowi odpoczynek po zakończeniu działań nurkowych i zwolnić z ciężkich prac.

29. Kierujący Pracami Podwodnymi podlega Kierującemu Działaniem Ratowniczym.

30. Zakres zadań poszczególnych członków grupy nurkowej określa na miejscu akcji Kierujący Pracami Podwodnymi.

31. Dodatkowo dla zapewnienia bezpieczeństwa, prace podwodne w wodzie o całkowitym braku przejrzystości lub na ciekach i akwenach przy występującym silnym prądzie (więcej niż 0,5 m/s) a także w wodach skażonych chemicznie i biologicznie, powinny być wykonywane przy zastosowaniu zasilania nurka czynnikiem oddechowym z zewnątrz.

32. Prace podwodne w wodach skażonych biologicznie i chemicznie powinny być prowadzone z użyciem kombinezonów nurkowych posiadających normę EN 14225-2 (kombinezony suche do prac w wodach zanieczyszczonych) – szczegółowo problematykę BHP dookreśla Załącznik Nr 9.

33. Zakończenie działań ratowniczych następuje:
    a) po wykonaniu zadania,
    b) po wyczerpaniu limitu przebywania nurków pod wodą, np. ze względu na reżimy dekompresji,
    c) na skutek zmęczenia lub pogarszającego się samopoczucia nurka.

34. Uzupełniające informacje, w tym związane z bezpieczeństwem nurkowania podczas organizowania prac podwodnych w wodach skażonych i zanieczyszczonych ujęto w Załączniku Nr 9.

Załącznik Nr 9

ZALECENIA DO ORANIZACJI PRAC PODWODNYCH W WODACH SKAŻONYCH I ZANIECZYSZCZONYCH

I. Cel

Celem zaleceń jest wskazanie zasad wykonywania prac podwodnych w zakresie ratowania środowiska wodnego przez podmioty KSRG w warunkach wód skażonych i zanieczyszczonych. Niniejsze materiały zawierają zbiór zwięzłych informacji dotyczących przygotowania i postępowania podczas wykonywania prac podwodnych w wodach zanieczyszczonych, a także opis dotyczący ogólnej charakterystyki wód skażonych.

II. Opis zagrożenia dla nurka - ratownika w kontakcie z wodą zanieczyszczoną - skażoną

1. Definicja wód skażonych

Do wód skażonych zaliczamy akweny w których występują chemiczne, biologiczne lub radioaktywne czynniki, które mogą przeniknąć drogą oddechową, być połknięte lub zaabsorbowane poprzez bezpośrednie zetknięcie z ciałem nurka i stwarzają niebezpieczeństwo utraty jego zdrowia.

2. Rodzaje skażeń wód powierzchniowych

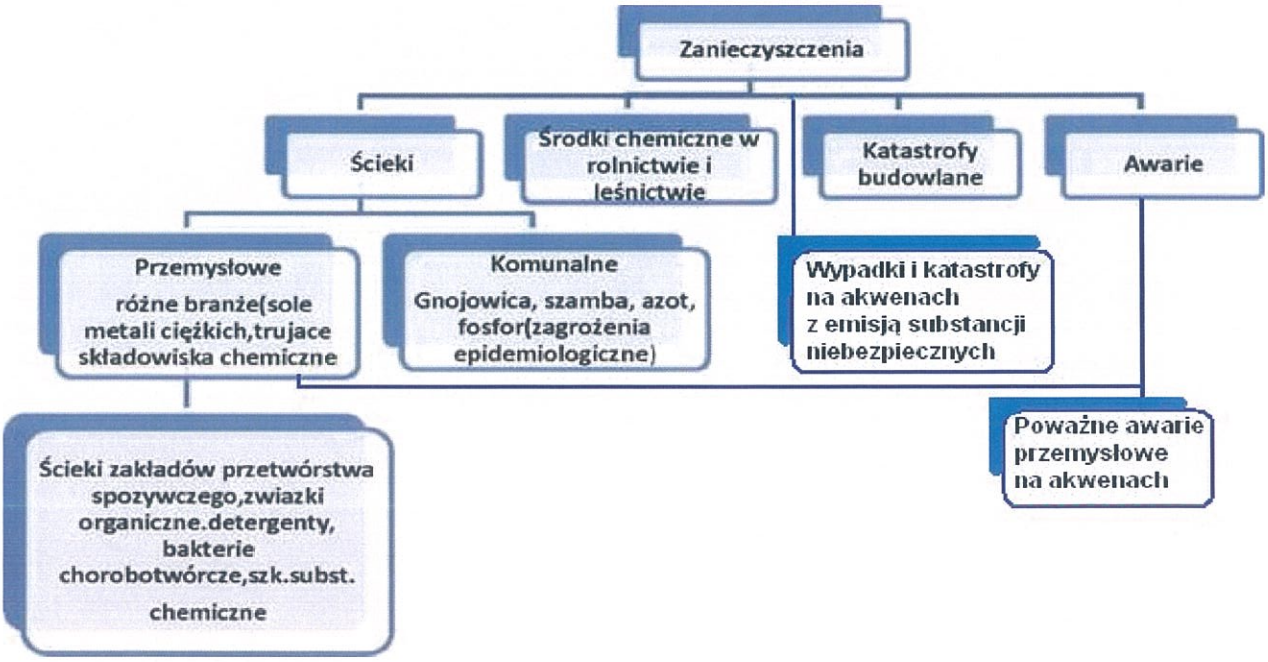

3. Opis zagrożeń

Nurkowanie w wodzie zanieczyszczonej-skażonej, eksponuje nurka na zagrożenia związane z wchłanianiem przez organizm substancji toksycznych. Efekty oddziaływania substancji toksycznych nie zawsze ujawniają się od razu, a w przypadku związków rakotwórczych mogą rozciągać się w czasie na wiele lat.

Największą degradację, zatrucie rzek i jezior powodują ścieki, które dzielą się na przemysłowe i komunalne. Przemysłowe pochodzą z zakładów różnych branż i te są najbardziej szkodliwe dla środowiska naturalnego. Zawierają sole metali ciężkich i trujące składniki chemiczne.

Ścieki zakładów przetwórstwa spożywczego zawierają związki organiczne, a także detergenty, inne szkodliwe substancje chemiczne oraz bakterie chorobotwórcze.

Na obszarach wiejskich w wyniku intensywnej hodowli wytwarza się ogromne ilości gnojowicy zawierającej bardzo dużo azotu i fosforu. Punktowa koncentracja wylewanej gnojowicy, a także zawartości szamba prowadzi do zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, a ponadto może stanowić zagrożenie epidemiologiczne.

Stosowanie w rolnictwie i leśnictwie środków chemicznych może przyczyniać się również do wzrostu zanieczyszczenia wód. Nadmierne nawożenie pól powoduje, że znacznej części nawozów rośliny nie są w stanie pobrać, a wypłukiwane z gleby nawozy zwiększają koncentrację związków chemicznych w wodach rzek i jezior.

Związki wapnia i fosforu oraz potasu spływają do akwenów śródlądowych wraz z wodami powierzchniowymi lub dostają się bezpośrednio przy rozpylaniu przez samoloty agrolotnicze. Te substancje chemiczne powodują eutrofizację jezior - jest to proces, w którym nadmiar substancji odżywczych wywołuje obfity wzrost roślinności i planktonu, co powoduje deficyt tlenowy i nasilenie procesów gnilnych w zbiorniku.

Nie bez znaczenia jest także ewentualny problem zatrucia akwenów śródlądowych w wyniku nagłych zdarzeń i katastrof komunikacyjnych, a także poważnych awarii zakładów, co w przypadku akcji nurkowych w procesie ratowania życia i zdrowia, powoduje, że nurkując bez rozpoznania i w nieodpowiednim sprzęcie, można być narażonym na oddziaływanie substancji toksycznych.

III. Wyróżnione akweny skażone

Do akwenów skażonych lub takich, w których występuje potencjalne zagrożenie skażeniem należą :

1) wszelkiego rodzaju baseny, kadzie elektrolityczne i inne zbiorniki po substancjach chemicznych, znajdujące się na terenach zakładów pracy,
2) wszystkie baseny portowe i doki,
3) rzeki i kanały silnie zanieczyszczone ściekami komunalnymi lub przemysłowymi,
4) akweny, w których zatopione zostały niebezpieczne materiały chemiczne,
5) zbiorniki wody, w okolicy których składowane są odpady, są lub były wysypiska śmieci,
6) miejsca zatonięcia statków, katastrof samolotów lub pojazdów transportu drogowego albo kolejowego transportujących materiały niebezpieczne, w szczególności toksyczne,
7) rowy melioracyjne, sadzawki oraz małe zbiorniki wody zanieczyszczonej przez pestycydy spływające z pól uprawnych.

IV. Grupa nurkowa

Podczas wykonywania prac podwodnych w wodach skażonych lub zanieczyszczonych, z uwagi na charakter akcji i zastosowany sprzęt, należy rozszerzyć skład grupy o zastępy nurków do wykonywania kolejnych etapów prac podwodnych, a także siły i środki specjalistycznej grupy ratownictwa chemicznego lub ekspertów do działań ratowniczych związanych z rozpoznaniem i interpretacją wyników rozpoznania zagrożeń, ewentualnym zabezpieczeniem substancji niebezpiecznej oraz dekontaminacją nurka.

Grupa nurkowa do wykonywania zadań ratowniczych w wodach skażonych powinna składać się z :

1) Kierownika Prac Podwodnych (KPP – nurka z uprawnieniami kierującego pracami podwodnymi MSW)
2) Nurka roboczego
3) Nurka asekuracyjnego
4) Chronometrażysty
5) Sygnalisty

V. Realizacja zadań podwodnych

1. Wstępna faza przygotowania

We wstępnej fazie przygotowania grupy do prac podwodnych należy:

1) pobrać i przekazać próbki wody do laboratorium, w celu ustalenia rodzaju oraz stopnia skażenia – docelowo może to okazać się skuteczne w procesie podejmowania decyzji przez Dowódcę Specjalistycznej Grupy Ratownictwa Chemicznego oraz podczas ewentualnego zorganizowania dodatkowego zabezpieczania medycznego nurkowania;
2) zapoznać wszystkich członków grupy ze skutkami działania występujących materiałów niebezpiecznych we współpracy z dowódcą specjalistycznej grupy ratownictwa chemicznego lub eksperta do spraw prognozowania zagrożeń;
3) ustalić bezpośrednie środki zaradcze i zgromadzić je w miejscu nurkowania wg decyzji Kierującego Pracami Podwodnymi;
4) przeprowadzić przynajmniej częściową sorpcję znajdujących się w wodzie substancji niebezpiecznych;
5) opracować plan awaryjny, który może być wdrożony przez Kierującego Pracami Podwodnymi.

Jeżeli skażenie obejmuje również teren przyległy do zbiornika wody, to należy zapewnić odpowiednie warunki przygotowania grupy poza strefą zagrożenia oraz transport na miejsce akcji ratowniczej.

Nadmienić należy, że jeśli występuje ryzyko działań ratowniczych w wodach skażonych lub zanieczyszczonych zasadne są działania profilaktyczne polegające na przeprowadzeniu ewentualnych szczepień zapobiegawczych całej SGRW-N przy konsultacjach w tym zakresie z lekarzem medycyny pracy MSW przy współdziałaniu koordynatora ratownictwa medycznego KW PSP lub Szkoły PSP.

2. Do wykonywania prac w wodach skażonych lub zanieczyszczonych chemicznie stosuje się następujący sprzęt:

1) kombinezony nurkowe membranowe spełniające normę: EN 14225-2 (odporność chemiczna)

   (Wymagane jest oznakowanie w postaci piktogramów i tekstu oraz symbolu ochrony przeciwchemicznej. Dodatkowym wymaganiem w stosunku do tych skafandrów

jest podanie poziomu ochrony i nazwy chemikaliów, przeciwko którym deklarowana jest ochrona),

2) rękawice nurkowe spełniające normę: EN 374 rękawice chroniące przed substancjami chemicznymi i mikroorganizmami.

   (Połączenie rękawic z kombinezonem nurkowym musi zapobiegać penetracji wody do wnętrza kombinezonu. Rękawice musza być wykonane z wielowarstwowej gumy),

3) hełm nurkowy z systemem przepływowym, który zabezpiecza nurka przed kontaktem z wodą skażoną mogącą się dostać do wnętrza poprzez zawór wydechowy,

4) maska pełnotwarzowa (nadciśnieniowa), współpracująca z przewodowym systemem zasilania nurka czynnikiem oddechowym,

5) system zasilania przewodowego nurka czynnikiem oddechowym.

3. Sprawdzenie i przygotowanie sprzętu

1) Sprawdzenie szczelności skafandra przed rozpoczęciem akcji nurkowej. Jeżeli skafander nie spełnia wymogów szczelności (test szczelności - po zaślepieniu otworów kombinezonu ma on utrzymać zadane ciśnienie, po napełnieniu powietrzem w ciągu 5 minut), należy odstąpić od jakiejkolwiek pracy w tym sprzęcie.
2) Resztę sprzętu należy sprawdzić rutynowo jak przed każdym nurkowaniem.

4. Organizacja i technika wykonywania prac podwodnych w wodach skażonych

1) W czasie przeprowadzania akcji nurkowej wszyscy nurkowie podlegają bezpośrednio kierownikowi nurkowania, który ma ostateczny wpływ na koordynację oraz na bezpieczeństwo i efektywność zaplanowanych prac.
2) Kierownik prac podwodnych ustala dobór sprzętu nurka w zależności od rodzaju i poziomu zagrożenia wynikającego z zanieczyszczenia bądź skażenia wody wg postępowania ujętego *na załączonym poniżej schemacie*.

AKWENY SKAŻONE

1. Wszelkiego rodzaju baseny , kadzie elektrolityczne i inne zbiorniki po substancjach chemicznych , znajdujące się na terenach zakładów pracy.
2. Rzeki i kanały silnie zanieczyszczone ściekami komunalnymi lub przemysłowymi.
3. Akweny w których zatopione zostały toksyczne materiały chemiczne.
4. Miejsca zatonięcia statków, katastrof samolotów, pociągów, środków transportu drogowego , transportujących materiały trujące.

1. Wszystkie baseny portowe i doki.
2. Rzeki i kanały zanieczyszczone ściekami komunalnymi lub przemysłowymi.
3. Zbiorniki wody , nad którymi składowane są odpady , wysypiska śmieci itp.
4. Miejsca zatonięcia, pojazdów transportu drogowego, zwłok ludzkich i zwierzęcych
5. Wody powodziowe.
6. Rowy melioracyjne , sadzawki oraz małe zbiorniki wody zanieczyszczone przez pestycydy spływające z pól uprawnych.

RODZAJE ZAGROŻENIA

ZAGROŻENIE ZDROWIA POTENCJALNE ZAGROŻENIE ŻYCIA

ZAGROŻENIE ZDROWIA

RODZAJ SPRZĘTU

1. HEŁM Z SYSTEMEM PRZEPŁYWOWYM
2. KOMBINEZON MEMBRANOWY HD 1500
3. SYSTEM ZASILANIA PRZEWODOWEGO NURKA W CZYNNIK ODDECHOWY

1. MASKA NADCIŚNIENIOWA PEŁNOTWARZOWA
2. KOMBINEZON MEMBRANOWY HD 1000
3. SYSTEM ZASILANIA PRZEWODOWEGO NURKA W CZYNNIK ODDECHOWY

3) Każda akcja nurkowa rozpoczyna się od wybrania odpowiedniego miejsca na organizację bazy, złożenie sprzętu oraz zaparkowania samochodów. W przypadku silnego skażenia powinno to być miejsce położone powyżej ewentualnego wycieku oraz po jego nawietrznej stronie.

4) Jeżeli zachodzi wyraźne niebezpieczeństwo narażenia zdrowia lub życia nurków, przed ich wejściem do wody, kierownik nurkowania po raz ostatni rozważa konieczność i możliwość podjęcia akcji.

5) Kierownik prac podwodnych jest zobowiązany do poinformowania nurków o rodzaju skażenia oraz przeprowadzenia odprawy z dokładnym omówieniem każdej fazy nurkowania.

6) Przed ubraniem nurka w sprzęt należy obowiązkowo sprawdzić czy na jego ciele nie ma żadnych ran, których obecność wyklucza zejście pod wodę.

7) Po założeniu skafandra oraz hełmu lub maski nurkowi, kierownik prac podwodnych dokładnie sprawdza wszystkie miejsca połączeń skafandra, które gwarantują jego szczelność.

8) Pod wodą należy poruszać się bardzo ostrożnie i rozważnie, zwracając uwagę na możliwość rozerwania i przedziurawienia skafandra; szczególnie należy zwracać uwagę na wystające elementy szkła, metalu i innych przedmiotów, w tym pozostałości po budowlach hydrotechnicznych.

9) Czas ekspozycji nurka pod wodą jest ograniczony do minimum potrzebnego do wykonania zadania i nie może przekraczać czasu działania ochronnego kombinezonu nurkowego. Jeżeli sytuacja podczas nurkowania wskazuje na możliwość przekroczenia tego limitu, musi być dokonana wymiana pracujących nurków (nurek + sprzęt).

10) Za czas działania ochronnego kombinezonu nurkowego, przyjmuje się czas ochronny elementu o najmniejszej odporności chemicznej.

11) Podczas prac prowadzonych w skrajnych warunkach termicznych (np. gorący lub zimny wyciek) wymagany jest sprzęt umożliwiający ochładzanie lub ogrzewanie organizmu nurka. Za wodę gorącą przyjmuje się wodę o temperaturze 35°C i powyżej, za wodę zimną przyjmuje się wodę o temperaturze 8°C i poniżej.

12) Prace nurkowe w wodach skażonych chemicznie i biologicznie z uwagi na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa nurka, prowadzone są z użyciem zasilania przewodowego nurka w czynnik oddechowy oraz łączności przewodowej.

13) W przypadku awarii łączności przewodowej z nurkiem, należy bezzwłocznie rozpocząć wynurzanie nurka.

5. Czynniki wpływające na minimalizację ryzyka podczas działań podwodnych

1) Właściwa ocena ryzyka,
2) Stopień wyszkolenia nurków,
3) Wiedza i doświadczenie nurków oraz KPP,
4) Baza sprzętowa,
5) Zaplecze logistyczno organizacyjne.

VI. Zakończenie działań nurkowych

1) Po zakończeniu nurkowania i wyjściu z wody nie wolno zdejmować sprzętu z nurka dopóki nie przejdzie on procedury dekontaminacyjnej.

2) Dekontaminacja składa się z czterech etapów :

   a) odkażanie skafandra i hełmu/maski nurka po wyjściu z wody,
   b) odkażanie ciała nurka po zdjęciu sprzętu nurkowego,
   c) dezynfekcja sprzętu nurkowego,
   d) dezynfekcja sprzętu pomocniczego.

Odkażanie nurka po wyjściu z wody

1) Odkażanie wstępne po zakończonym nurkowaniu polega na pierwszym zmyciu hełmu/maski pełnej pod bieżącą czystą wodą, niezbyt silnym strumieniem. Należy, używając dużych i małych szczotek (tak, aby wszędzie dotrzeć) oraz chemicznych środków odkażających (zalecanych przez producenta ubrania i sprzętu), powtórzyć czynność zmywania.
2) W fazie odkażania wstępnego, nurkowi nie wolno oddychać powietrzem atmosferycznym. Ściągany jest system balastowy w celu odciążenia nurka.

3) Następny etap polega na kąpieli nurka w sprzęcie ochronnym, we wcześniej przygotowanym stanowisku, z użyciem wody z detergentami, a następnie spłukaniu strumieniem czystej wody.
4) Ostatni etap polega na rozebraniu nurka ze sprzętu.

Odkażanie ciała nurka po zdjęciu sprzętu nurkowego

1) Odkażanie ciała nurka polega na kąpieli pod gorącym prysznicem, z użyciem nieszkodliwego dla organizmu środka bakteriobójczego, ze szczególnym uwzględnieniem ust, oczu i uszu.
2) Gorącej kąpieli nie wolno stosować, jeżeli ekspozycja nurka pod wodą wymagała odbycia dekompresji.
3) Po dekontaminacji nurek powinien być poddany konsultacji lekarskiej .

Odkażanie sprzętu nurkowego

1) Skafander, hełm/maskę, oraz sprzęt pomocniczy należy wymyć w 5 % roztworze sody i ciepłej wody. Następnie w wodzie z mydłem, a na końcu czystą wodą w temperaturze pokojowej.
2) Plamy olejów lub innych substancji należy ostrożnie zmyć benzyną ekstrakcyjną, po czym należy wymyć sprzęt w sposób podany wcześniej. Po umyciu skafander trzeba rozwiesić w miejscu zacienionym i przewiewnym. Zapewni to odparowanie resztek chemikaliów, co może potrwać nawet 2 do 3 dni, w zależności od czasu przebywania w zanieczyszczonym środowisku i rodzaju środka chemicznego.
3) Po wyschnięciu skafander należy poddać testowi szczelności, zakonserwować sypkim talkiem, a zamek błyskawiczny - sztyftem.
4) W przypadkach, w których wystąpią trudności z oceną bakteriologicznego skażenia wody, dezynfekcję sprzętu nurkowego należy przeprowadzić po konsultacji ze Stacją Sanitarno Epidemiologiczną, po wcześniejszym przekazaniu próbek wody, w której wykonywane były działania ratownicze na poziomie podstawowych lub specjalistycznych czynności ratowniczych .

3. **Zastęp dekontaminacyjny**

1) Zastęp dekontaminacyjny powinien być wyposażony w odpowiedni sprzęt zabezpieczający:
   a) kombinezony ochrony chemicznej,
   b) maski i aparaty oddechowe.
2) Zastęp dekontaminacyjny powinien być traktowany jako integralna część grupy, co wiąże się z jej wcześniejszym przeszkoleniem odpowiadającym poziomem wyszkolenia osób obsługujących nurkowanie na powierzchni akwenu.

VII. Schemat postępowania na akwenach skażonych i przy wypadkach nurkowych – *załączony poniżej schemat*

- Wszelkie wątpliwości, co do konieczności podjęcia działań specjalistycznych z zakresu ratownictwa medycznego w odniesieniu do wypadków nurkowych należy konsultować z Krajowym Ośrodkiem Medycyny Hiperbarycznej w Międzywydziałowym Instytucie Medycyny Morskiej i Tropikalnej w Gdyni, **tel. (0-58) 622 27 89, ul. Powstania Styczniowego 9B - Gdynia, telefon alarmowy (całodobowy) (0-58) 622 51 63.**

DEKONTAMINACJA POSZKODOWANEGO I ROZEBRANIE ZE SPRZĘTU NURKOWEGO JEŚLI POTRZEBA - REANIMACJA, PRZEJĘCIE POSZKODOWANEGO PRZEZ SPECJALISTYCZNY ZESPÓŁ RM - PRM

TO NIE JEST WYPADEK NURKOWY

NIE

CZY POSZKODOWANY ODDYCHAŁ POD WODĄ SPRĘŻONYM CZYNNIKIEM ODDECHOWYM

TAK

TO JEST WYPADEK NURKOWY
OKREŚLIĆ RODZAJ OBJAWÓW U POSZKODOWANEGO
WEZWAĆ ZRM

DEKONTAMINACJA POSZKODOWANEGO I ROZEBRANIE ZE SPRZĘTU NURKOWEGO

OBJAWY CIĘŻKIE
- BÓL STAWÓW, BRZUCHA, DOŁU PLECÓW,
- ZNACZNE OSŁABIENIE
- TRUDNOŚCI Z ODDYCHANIEM
- KRWISTA PLWOCINA
- PORAŻENIA KOŃCZYN
- MROWIENIA ,DRĘTWIENIE
- ZABURZENIA MOWY
- ZABURZENIA WIDZENIA
- ZAWROTY GŁOWY
- ZABURZENIA ŚWIADOMOŚCI
- DRGAWKI

OBJAWY LEKKIE
- ZMĘCZENIE
- WYSYPKA SKÓRNA ,
- ŚWIĄD SKÓRY

- PODAĆ TLEN 100 %
- UŁOŻYĆ W POZYCJI BOCZNEJ USTALONEJ
- PODAĆ PŁYNY DOUSTNIE
- SPRAWDZAĆ CZY NIE POJAWIAJĄ SIĘ OBJAWY CIĘŻKIE

CZY OBJAWY USTĄPIŁY W CIAGU 30 MINUT ?

NIE

- UTRZYMAĆ DROŻNOŚĆ DRÓG ODDECHOWYCH
- ROZPOCZĄĆ REANIMACJĘ JEŻELI TO KONIECZNE
- UŁOŻYĆ POSZKODOWANEGO W POZYCJI BOCZNEJ USTALONEJ
- STOSOWAĆ TLENOTERAPIĘ 100 % TLENEM
- CHRONIĆ PRZED WPŁYWEM ŚRODOWISKA ZEWNĘTRZNEGO
- JEŻELI PRZYTOMNY PODAĆ PŁYNY DOUSTNIE
- PRZEKAZAĆ POSZKODOWANEGO SPECJALISTYCZNEMU ZESPOŁOWI RM-PRM

TAK

OBSERWACJA I KONTAKT Z LEKARZEM NURKOWYM

Załącznik Nr 10

Rekomendowane zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia przeznaczonego do prowadzenia ratownictwa wodnego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych dla OSP spoza KSRG

Lp.	Wyposażenie przeznaczone do prowadzenia ratownictwa wodnego w zakresie podstawowym dla OSP spoza KSRG	Jednostka miary	OSP spoza KSRG
1.	*2.*	*3.*	*4.*
1.	**Kamizelka asekuracyjna**	**1 szt.**	*) 2
2.	**Rzutka ratownicza**	**1 szt.**	2
3.	**Koło ratunkowe lub pas ratowniczy typu „węgorz"**	**1 szt.**	1
4.	**Środki sygnalizacji wizualnej lub / i dźwiękowej**	**1 kpl.**	1
5.	**Megafon (tuba głośnomówiąca)**	**1 szt.**	1
6.	**Lornetka wodoszczelna**	**1 szt.**	1
7.	**Urządzenie do oświetlenia terenu akcji**	**1 szt.**	1
8.	**Zestaw do oznakowania i zabezpieczenia terenu akcji ratowniczej**	**1 zestaw**	1

*) w liczbie przyjętej dla osób, która bierze bezpośredni udział w działaniach ratowniczych na obszarach wodnych